

СЭЛЭНГЭ АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН ДЭРГЭДЭХ СТАТИСТИКИЙН ХЭЛТЭС

ᠰᠡᠯᠡᠨᠭᠡ ᠠᠶᠢᠮᠭᠢᠨ
ᠨᠢᠶᠭᠡᠮ, ᠡᠳᠢᠶᠢᠨ ᠵᠠᠰᠭᠢᠨ
ᠲᠠᠨᠢᠯᠴᠠᠭᠤᠯᠠ

СЭЛЭНГЭ АЙМГИЙН НИЙГЭМ, ЭДИЙН ЗАСГИЙН ТАНИЛЦУУЛГА

2017/04

Мэдээллийн нэгдсэн лавлах: WWW.1212.MN

СТАТИСТИКИЙН МЭДЭЭЛЛИЙГ ХААНААС, ХЭРХЭН АВАХ ВЭ?

WWW.NSO.MN

Цахимаар:

Энэ сайтад өөрийн e-mail хаягаа бүртгүүлснээр статистикийн мэдээллийг цаг алдалгүй тогтмол авч байх болно.

SOCIAL NETWORK

www.facebook.com/Статистик-Мэдээлэл

www.selenge.nso.mn

Сэлэнгэ аймгийн статистикийн хэлтсийн веб хуудас

Утсаар:

Лавлах утас:
1900-1212

СЭЛЭНГЭ АЙМАГ

www.facebook.com/Сэлэнгэ Статистик

Сэлэнгэ аймаг

70362047
70362449
70363694

Ухаалаг гар утас, таблет ашиглан статистик мэдээлэл авах ezStat аппликейшн

Статистикийн хэвлэмэл бүтээгдэхүүнийг унших Монстаг аппликейшн

СЭЛЭНГЭ АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН ДЭРГЭДЭХ
СТАТИСТИКИЙН ХЭЛТЭС

**СЭЛЭНГЭ АЙМГИЙН НИЙГЭМ
ЭДИЙН ЗАСГИЙН БАЙДАЛ**

ГАРЧИГ

Ерөнхий тэмдэглэл.....	4
АРГАЧЛАЛЫН ТАЙЛБАР	5
ТОВЧ АГУУЛГА.....	6
ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД	15
1. ХҮН АМ, НИЙГМИЙН СТАТИСТИКИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ	15
1.1 Хүн ам.....	15
1.2 ЭРҮҮЛ МЭНД	16
1.3. ХӨДӨЛМӨР ЭРХЛЭЛТ	19
1.4 НИЙГМИЙН ДААТГАЛ, ХАЛАМЖ.....	22
1.5 ГЭМТ ХЭРЭГ.....	23
1.6 ХИЛЭЭР ОРСОН, ГАРСАН ИРГЭД.....	24
2. МАКРО ЭДИЙН ЗАСГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ	25
2.1 МӨНГӨ, ЗЭЭЛ	25
2.2 АЙМГИЙН НЭГДСЭН ТӨСӨВ, ТАТВАР	26
2.3 . ГАДААД ХУДАЛДАА	29
2.4. ҮНЭ	29
3. ЭДИЙН ЗАСГИЙН СТАТИСТИКИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ	31
3.1 ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ.....	31
3.2 АЖ ҮЙЛДВЭР	38
4. БУСАД.....	41

Ерөнхий тэмдэглэл

I. Товчилсон тэмдэглэлгээ:

ГХ- Гэмт хэрэг

ХАА- Хөдөө аж ахуй

АҮ - Аж үйлдвэр

ЖДҮ- Жижиг дунд үйлдвэрлэл

СЭ - Сэлэнгэ

II. Саруудыг ромбо тоогоор тэмдэглэв. (I, II, III, IV, V, VI ...г.м)

III. Тухайн сарыг оруулсан жилийн эхнээс өсөн нэмэгдэх дүнг харуулахдаа I-IV, I-XI зэргээр илэрхийлэв

IV. Дараах тэмдэглэлийг ашиглав:

... Мэдээлэл байхгүй

X Бүтцийн өөрчлөлт

0.0 Маш бага тоо

+, - Зөрүү

- Гүйцэтгэл байхгүй

* Дахин

"Үүнээс" гэдгийг харуулах бөгөөд зарим тохиолдолд тухайн үзүүлэлтийн бүрэлдэхүүн хэсгүүдийн нийлбэр нэгдсэн дүнтэй тэнцэхгүй байж болно.

V. "Төл" нь төлөвлөгөө, "Гүйц" нь гүйцэтгэл

VI. Орон дэвшүүлэлтээс хамаарч зарим үзүүлэлтийн нийлбэр нь дүнтэйгээ, бүтцийг хувиар илэрхийлэхэд 100.0 хувиас бага зэрэг зөрүүтэй байж болно.

АРГАЧЛАЛЫН ТАЙЛБАР

Суурин хүн ам: Тухайн Засаг захиргааны нэгжид 183 хоног буюу 6 сараас дээш хугацаагаар оршин сууж байгаа хүн амыг харуулдаг.

Төсөв: Аймгийн т.свийн орлого зарлага нь төвлөрсөн төсвийн болон орон нутгийн төсвийн орлого, зарлагаас бүрдэнэ.

Ажилгүйчүүд: Ажилгүйчүүдийн тоонд олон улсын стандарт ангиллын дагуу Монгол улсын хуулиар зөвшөөрөгдсөн хөдөлмөрлөх насны, хөдөлмөр эрхлэх чадвартай, цалин хөлстэй ажил болон хувиараа хөдөлмөр эрхэлдэггүй, тухайн үед ажиллахад бэлэн, цалин хөлстэй ажил идэвхтэй эрж, хайж байгаа хөдөлмөр эрхлэлтийн албанд бүртгүүлсэн хүмүүс орно.

Үнэ: Аймгийн төвийн захад борлогдож байгаа болон хөдөө аж ахуйн гаралтай хүнсний бүтээгдэхүүний зах зээлийн дундаж үнийг харуулна.

Хэрэглээний үнийн индекс: Гэдэг нь өрх орлогоороо өөсдийн хэрэгцээнд худалдан авсан, үйлчлүүлсэн хамгийн чухал эн тэргүүний нийтлэг хэрэгцээтэй бараа, үйлчилгээний үнийн өөрчлөлтийг тэдгээрийн хэрэглээний зардалд эзлэх хувиар жигнэсэн дундаж юм.

Гэмт хэрэг: Хүний амь бие, эрүүл мэндийн эсрэг гэмт хэрэгт бусдыг амиа хорлоход хүргэх, иргэдийн эрх чөлөө, эрүүл мэндийн эсрэг гэмт хэрэг болон хүнийг санаатай алах, болгоомжгүй алах хэргийг, хүүхэд гэр бүл нийгмийн ёс суртахууны эсрэг гэмт хэрэгт хүчингийн хэргийг оруулав.

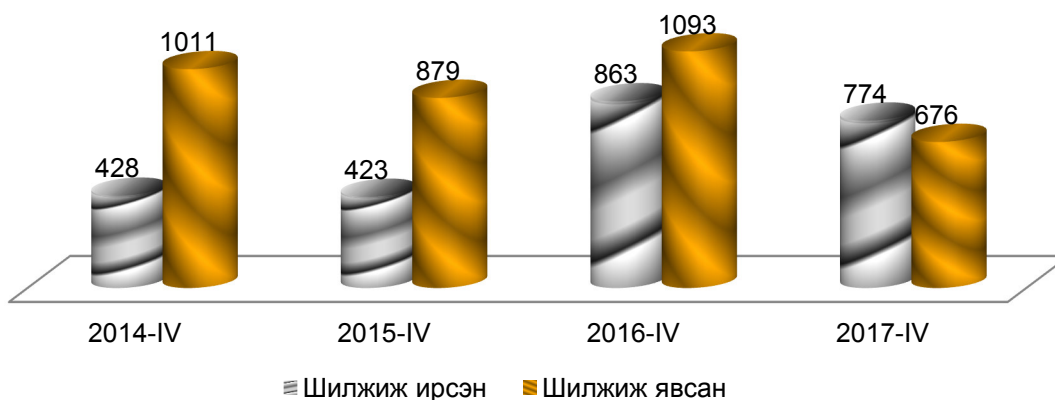
Хээлтэгч мал: Нас гүйцсэн эм малыг хамруулна.

Зүй бусаар хорогдсон малын тоонд: Халдвартай, халдваргүй өвчин, зуд, үер ус, гал түймэр, аянга, цахилгаан зэрэг гэнэтийн аюул болон араатан, жигүүртэнд идүүлэх, худаг, хавцалд унах зэрэг хариулга, маллагаатай холбоотой бусад шалтгаанаар хорогдсон малыг хамруулна.

Аж үйлдвэр: Аж ахуйн нэгжүүдийг эдийн засгийн үйл ажиллагаагаар анхилахдаа НҮБ-ын эдийн засгийн үйл ажиллагааны Олон улсын стандарт ангиллыг мөрдөж байна. Үйлдвэрийн борлуулсан бүтээгдэхүүн нь аж ахуйн нэгж, байгууллагын тайлангийн хугацаанд худалдсан буюу гадагш гүйцэтгэсэн ажил үйлчилгээний хэмжээ юм. Аж үйлдвэрийн нийт бүтээгдэхүүний өсөлтийг тооцоход нэр төрлийн бүтээгдэхүүнийг 2016 оны зэрэгцүүлэх үнээр үнэлж тодорхойлсон болно. Гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн биет хэмжээг харуулна.

ТОВЧ АГУУЛГА**Сэлэнгэ аймгийн нийгэм, эдийн засгийн байдал**
(2017 оны эхний 4-р сарын байдлаар)**1. НИЙГМИЙН СТАТИСТИКИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ****1.1 Хүн ам**

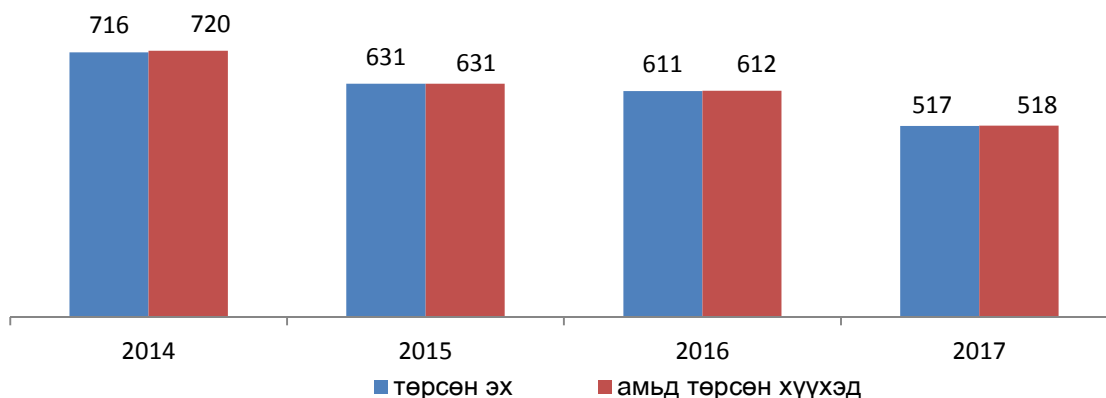
2017 оны эхний 4-р сарын байдлаар манай аймагт бусад аймаг хотоос бүгд 774 хүн шилжин ирж, 676 хүн шилжин явсан байна. Нийт шилжин ирэгсдийн 84.8 хувь нь Улаанбаатар хот, Дархан –уул, Орхон аймгаас, шилжин явагсдын 54.2 хувь нь Улаанбаатар хот, Дархан –Уул, Орхон аймагт явжээ.

Шилжилт хөдөлгөөн

Монгол-Оросын хилийг хялбарчилсан журмаар хил нэвтрэх эрхийн үнэмлэхээр 17866 хүн зорчсон байна.

1.2 Эрүүл мэнд

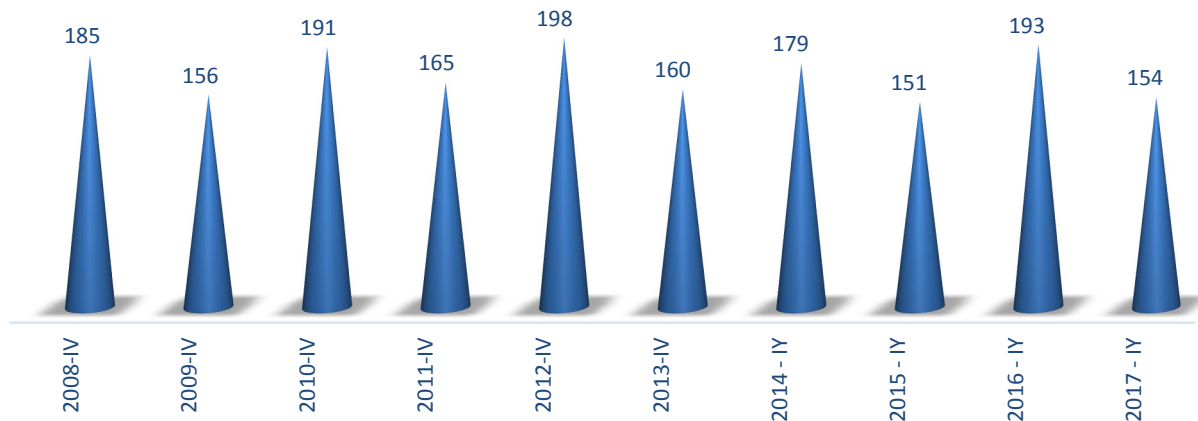
2017 оны эхний 4-р сарын байдлаар аймгийн хэмжээгээр нийт 517 эх төрж, 518 хүүхэд мэндэлсэн нь өнгөрсөн оны мөн үеийнхээс төрөлт 15.4 хувиар буурсан байна.

Нас барсан хүний тоо 154 байгаа нь өнгөрсөн оны мөн үеэс 20.2 хувиар, 2014 оныхоос 13.9 хувиар тус тус буурсан байна. 0-1 хүртлэх хүүхдийн эндэгдэл 6, 1-5 хүртлэх насны хүүхдийн эндэгдэл 2 тохиолдол тус тус бүртгэгдсэн байна. Нийт нас баралтын шалтгааны 14.9 хувь нь осол гэмтлийн, 25.3 хувь нь хорт хавдрын өвчний шалтгаантай байна.

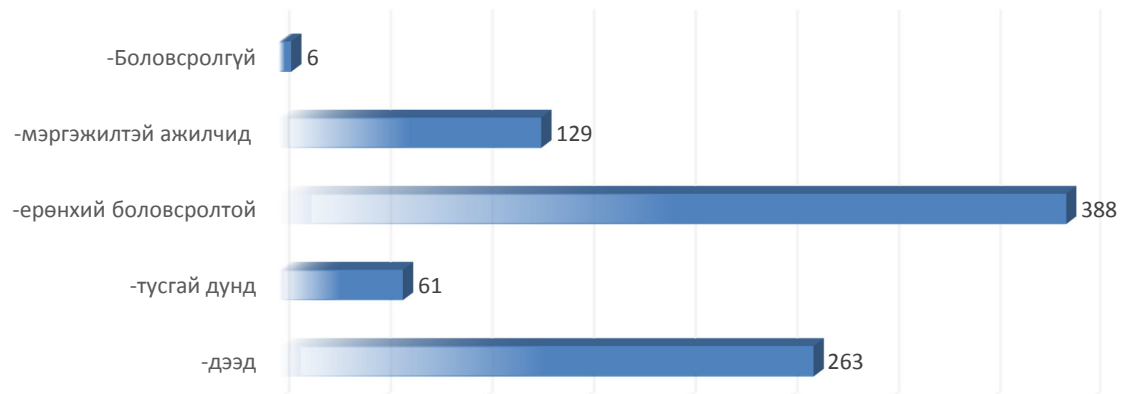
Нас баралт

1.3 Хөдөлмөр

2017 оны эхний 4-р сарын байдлаар бүртгэлтэй ажилгүйчүүдийн тоо 847 болсон нь урьд оны мөн үеийнхээс 12.7 хувиар буурч, 2014 оны мөн үеэс 20.8 хувиар өссөн байна. Нийт ажилгүйчүүдийн 45.8 хувийг ерөнхий боловсролтой, 31.1 хувийг дээд боловсролтой 15.2 хувийг мэргэжилтэй ажилчид, 7.2 хувийг тусгай дунд, 0.7 хувийг боловсролгүй хүмүүс эзэлж байна.

БҮРТГЭЛТЭЙ АЖИЛГҮЙЧҮҮД, БОЛОВСРОЛЫН ТҮВШИНГЭЭР

Энэ сард бүртгэлтэй ажилгүйчүүдээс идэвхгүйн улмаас 84 хүн хасагдаж, 32 хүн ажилд зуучлагдан орж, 74 хүн шинээр бүртгэгдсэн байна. Мөн шинээр 135 ажлын байр бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 6.3 хувиар өссөн үзүүлэлтэй байна.

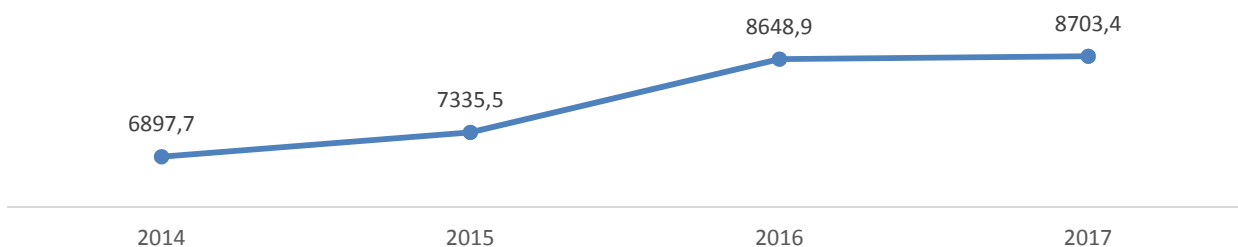

1.4 Нийгмийн даатгал, халамж

2017 оны эхний 4-р сарын байдлаар тэтгэврийн даатгалын сангаас 15489 тэтгэвэр авагчдад 17925.2 сая төгрөгийг тэтгэвэрт, Тэтгэмжийн даатгалын сангаас 2241 хүнд 714.3 сая төгрөгийг ХЧТА, ЖА, оршуулга, өвчтөн сахисны тэтгэмжид, ҮОМШӨ-ний даатгалын сангаас ҮО-ийн тэтгэвэр, ХЧТА-ны тэтгэмж, нөхөн төлбөр, сувиллын зардалд 250 хүнд 363.3 сая төгрөг, Ажилгүйдлийн даатгалын сангаас 190 хүнд 259.0 сая төгрөгийг ажилгүйдлийн тэтгэмжид, ЭМД-ын сангаас эмнэлэг, эмийн сангуудад 1385.7 сая төгрөгийн зардлыг тус тус олгожээ.

Нийгмийн халамжийн сангаас 25591 хүнд 3726.4 мянган төгрөгийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмжийг олгожээ.

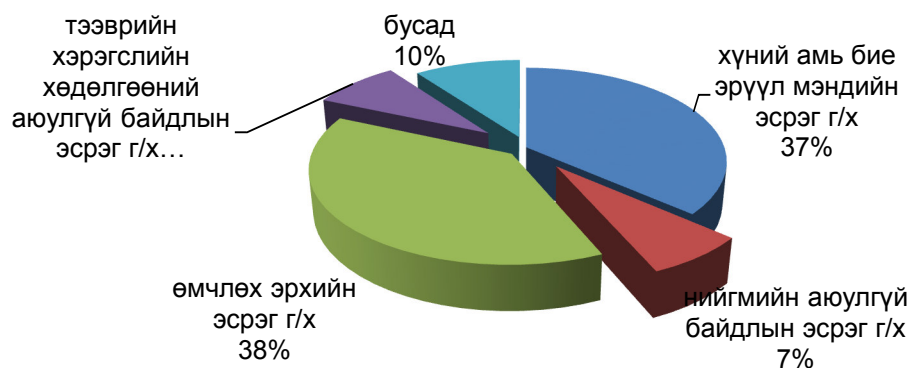
Нийгмийн даатгалын шимтгэлийн орлого, сая.төг

1.5 Гэмт хэрэг

2017 оны эхний 4-р сарын байдлаар нийт 220 гэмт хэрэг бүртгэгдсэний 79 нь согтуугаар үйлдэгдсэн ба гэмт хэргийн тоо өнгөрсөн оны мөн үеийнхээс 17.9 хувиар буурсан байна. Бүртгэгдсэн хэргийн 41.3 хувийг өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг, 39.5 хувийг хүний амь бие, эрүүл мэндийн эсрэг гэмт хэрэг, 7.7 хувийг нийгмийн аюулгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг, 9.0 хувийг тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөний аюулгүй байдлын эсрэг гэмт, 10.9 хувийг бусад хэрэг эзэлж байна. Мөн 7903 захиргааны зөрчил бүртгэгдсэний 7551 иргэн, 23 ААНБ-д торгуулийн арга хэмжээ авч, 329 хүн тээврийн хэрэгсэл жолоодох эрхээ хасуулжээ.

Бүртгэгдсэн гэмт хэрэг, эхний 4-р сарын байдлаар

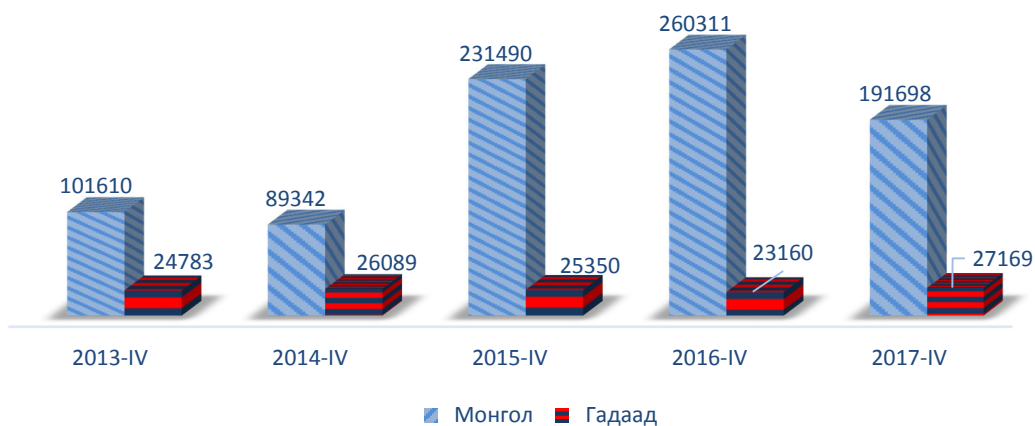

1.6 Хилээр орсон, гарсан иргэд

Сэлэнгэ аймгийн Алтанбулаг болон Сүхбаатар боомтоор давхардсан тоогоор 218867 зорчигч нэвтэрсэн нь өмнөх оны мөн үеээс 22.8 хувиар буурсан байна. Нийт зорчигчдын 87.5 хувь нь Монгол иргэд, 12.5 хувь нь гадаад иргэд байна. Энэ нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад хилээр нэвтэрсэн Монгол иргэдийн тоо 26.4 хувиар буурч, гадаад иргэдийн тоо 17.3 хувиар өссөн байна.

Хилээр орсон, гарсан иргэд

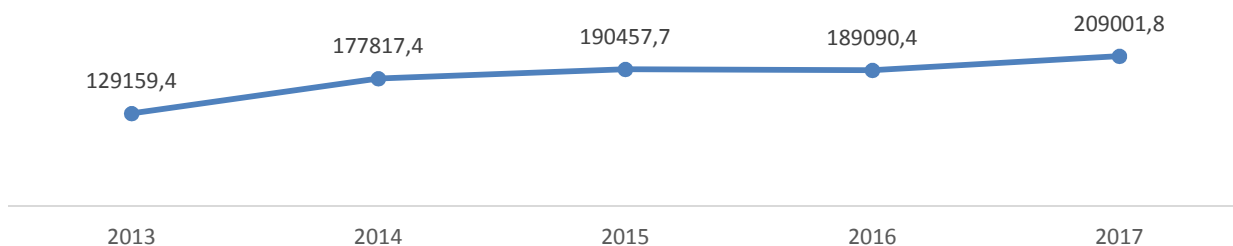
2. МАКРО ЭДИЙН ЗАСГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ

2.1 Мөнгө, банк

Монгол банкны мэдээгээр энэ сард кассын цэвэр орлого 50816.1 сая төгрөг, цэвэр зарлага 52220.1 сая төгрөгт хүрчээ. Зээлийн өрийн үлдэгдэл 209001.8 сая төгрөг байгаа ба үүний 2.9 хувийг чанаргүй зээл эзэлж байна. Иргэдийн мөнгөн хадгаламж 66055.1 сая төгрөг байна.

Зээлийн өрийн үлдэгдэл, сая.төг

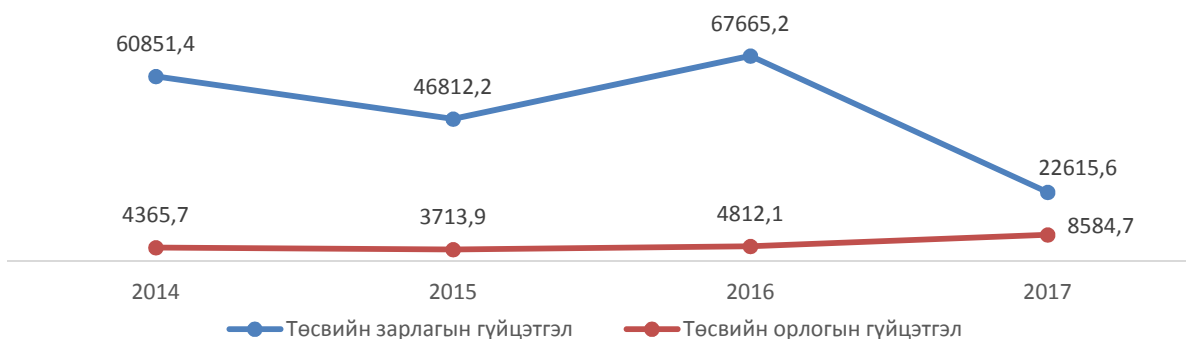

2.2 Төрийн сан, татвар

2017 оны 4-р сарын төсвийн гүйцэтгэлийн мэдээгээр орон нутгийн төсвийн орлого 169.4 хувь, улсаас авах санхүүгийн дэмжлэг 100.0 хувь, орон нутгийн хөгжлийн сангийн орлогын шилжүүлэг 100.0 хувь, салбарын байгууллагуудын тусгай зориулалтын шилжүүлэг 100.0 хувь биелэгдсэн байна. Төсвийн зарлагын гүйцэтгэл 87.1 хувийн гүйцэтгэлтэй байна. Аймгаас олгох сумдын санхүүгийн дэмжлэг 100.0 хувь, аймгийн Засаг даргаас олгох нөөц хөрөнгийн гүйцэтгэл 97.8 хувийн гүйцэтгэлтэй гарсан байна.

НӨАТ-ын сугалааны урамшуулал Монголын Үндэсний олон нийтийн телевизээр шууд дамжуулан хүргэсэн 18 удаагийн хонжворт сугалаанд манай аймгаас 2016 онд 1132 иргэн 40.2 сая төгрөгийн хонжвор хожсон байна.

Орон нутгийн төсвийн орлого, зарлага сая.төг

2.3 Гадаад худалдаа

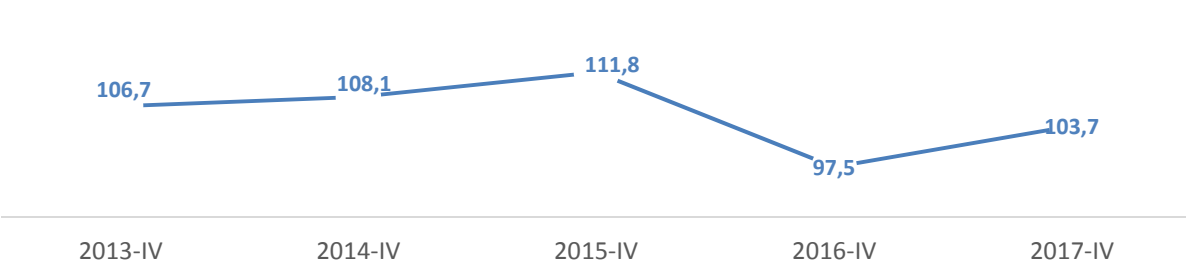
Сэлэнгэ аймагт 2017 оны 4-р сарын байдлаар гадаад худалдааны нийт бараа эргэлт 72.3 сая америк доллар, үүнээс экспорт 1.8 сая америк доллар, импорт 70.5 сая америк доллар байна.

2.4 Хэрэглээний үнийн индекс

Хэрэглээний бараа үйлчилгээний үнэ 2017 оны 4-р сард өмнөх сараас 0.1 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 3.7 хувиар, өмнөх жилийн эцсээс 6.3 хувиар тус тус өслөө. Ерөнхий индекс өмнөх сарынхаас 0.1 хувиар өсөхөд хүнсний бараа 1.9, согтууруулах ундаа 0.1, тээврийн хэрэгслийн худалдан авалт 2.9, нийтийн хоолны үйлчилгээ 1.1 хувиар өссөн нь нөлөөлжээ.

ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ҮНИЙН ИНДЕКС

2.5 Хөдөө аж ахуй

2017 оны эхний 4-р сарын байдлаар 434.1 мянган эх мал төллөсөн нь урьд оны мөн үеэс 51.4 мянган толгойгоор бага ба Сант, Шаамар, Баянгол, Түшиг сумдад төллөлтийн хувь өндөр буюу 72.6-81.3 хувьтай байна.

Аймгийн хэмжээнд 416.9 мянган толгой төл бойжиж байгаа нь урьд оны мөн үетэй харьцуулахад 68.4 мянган толгой буюу 14.1 хувиар бага байна.

2017 оны эхний 4 сарын байдлаар оны эхний нийт малын 2.63 хувьтай тэнцэх 42073 толгой мал хорогдсон нь урьд онтой харьцуулахад 40.1 мянган толгойгоор их байна. Хорогдсон нийт малын 14.4 хувийг өвчнөөр хорогдсон, 37.4 хувь нь хээлтэгч малын хорогдол байна. Хорогдсон нийт малын 29.9 мянган толгой буюу 71.2 хувь нь Ерөө, Зүүнбүрэн, Цагааннуур, Орхонтуул, Хүдэр, Жавхлант сумдад ногдож байна.

Түүхий эдийн үнийн хувьд адууны шир 15000 төгрөг, үхрийн шир 10000-30000 төгрөг, ямааны ноолуур кг нь 50000 төгрөгөөр тус тус худалдаалагдаж байна.

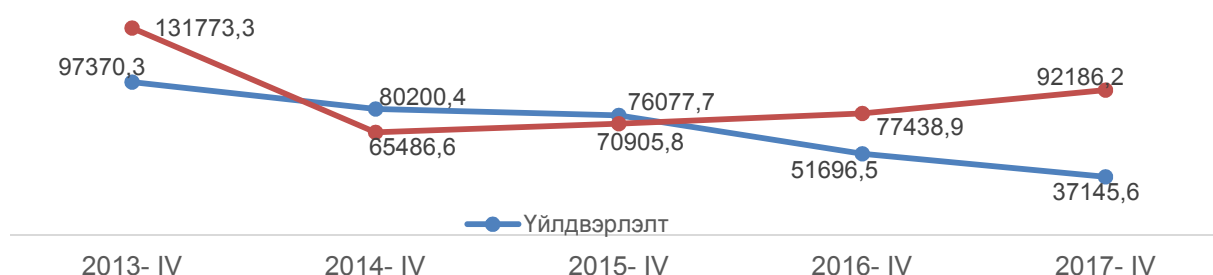
Гарсан төл, бойжсон төл /мян, төл/

2.6 Аж үйлдвэр

2017 оны эхний 4-р сарын байдлаар аж үйлдвэрийн салбарт 37145.6 сая төгрөгийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэж, 92186.1 сая төгрөгийн борлуулалт хийгдсэн нь урьд оны мөн үеийнхээс үйлдвэрлэлт 28.1 хувиар буурч, борлуулалт 14747.3 сая төгрөгөөр буюу 19.0 хувиар өсчээ. Аж үйлдвэрийн нийт бүтээгдэхүүний 64.6 хувь нь хүнс ундааны салбарт, 25.9 хувь нь барилгын материалын салбарт, 4.1 хувь нь бусад салбарт тус тус бүтээгджээ. Сумдын жижиг дунд үйлдвэрүүд аймгийн аж үйлдвэрийн нийт бүтээгдэхүүний 0.95 хувьтай тэнцэх 356.2 сая төгрөгийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэж, 860.4 сая төгрөгийн борлуулалт хийжээ.

Аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлт, борлуулалт (сая.төг)

3. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ СТАТИСТИКИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ

3.1 Цаг уур орчны мэдээ

ТАНЫ АНХААРАЛД

Цаг агаарын сарын урьдчилсан мэдээнд тухайн сард агаарын дундаж температур болон орох хур тунадасны хэмжээ нь олон жилийн дундажтай харьцуулахад ямар байхыг баруун (Баян-Өлгий, Ховд, Увс, Завхан, Говь-Алтай, Баянхонгор), төв (Архангай, Өвөрхангай, Хөвсгөл, Булган, Сэлэнгэ, Төв, Орхон, Дархан-Уул), зүүн (Хэнтий, Дорнод, Сүхбаатар), говийн (Дундговь, Өмнөговь, Дорноговь, Говь-Сүмбэр) нутгийн гэсэн 4 бүс нутаг тус бүрээр ялган зааж өгдөг. Түүнчлэн хэдий үед нутгийн аль хэсэгт дулаарах, хүйтрэх, бороо, цас орох, салхи шуурга болохыг тусгана. Цаг агаарын үзэгдэл нутгийн 30 хувиас хэтрэхгүйгээр зурвас газраар ажиглагдах тохиолдолд “зарим газраар”, 30-70 хувьд “ихэнх нутгаар”, 70 хувиас дээш нутгийг хамрах тохиолдолд “бүх нутгаар” гэсэн нэр томъёо хэрэглэдэг. Дулааны улиралд агаарт болон хөрсний гадарга дээр температур 00-аас бага болж хүйтрэхийг “цочир хүйтрэл” гэнэ.

Цаг агаарын урьдчилсан мэдээг өдөр бүр 12 цагаар болон нэг, тав хоногоор нарийвчлан гаргаж радио, телевиз, хэвлэлээр нийтэд мэдээлдэг. Цаг агаарын байдал эрс өөрчлөгдөн цаашид хөдөө аж ахуйн болон эдийн засгийн бусад салбарын хэвийн үйл ажиллагаанд саад хийхээр аюултай үзэгдлийн хэмжээнд хүрч болзошгүй тохиолдолд “Урьдчилан анхааруулах мэдээ”, “Урьдчилан сэрэмжлүүлэх мэдээ” гаргаж радио, телевизээр нийт ард иргэдэд, харин ноцтой бэрхшээл учруулж эд хөрөнгө, иргэдийн амь нас хохирохоор онц аюултай үзэгдлийн хэмжээнд хүрэхээр бол “Гамшигт үзэгдлээс урьдчилан сэргийлэх мэдээ” гаргаж “Харанга” дохиотойгоор мэдээлэх ба мэдээллийг онцгой байдлын шугамаар нийт ард иргэд, төр засгийн бүх шатны удирдлагад яаралтай хүргэдэг. Засаг дарга нар “Гамшигт үзэгдлээс урьдчилан сэргийлэх мэдээ”-г хүлээн авмагц мэдээллийг өөрийн харъяа нутаг дэвсгэрийн иргэдэд хүргэх, гамшгаас хамгаалах, гамшгийн голомтод ажиллах, сэргээн босгох үйл ажиллагааг шуурхай зохион байгуулах үүрэгтэй.

Ус, цаг агаарын гамшигт үзэгдлийн улмаас хүний амь нас эрсдсэн, байгаль орчин, эд хөрөнгөнд хохирол учирсан тохиолдолд сум, дүүргийн Засаг дарга ажлын хэсэг томилон ажиллуулж, уг гамшигт үзэгдлээс хамгаалах талаар зохион байгуулсан арга хэмжээ, үр дүн, учирсан хохирол, гарсан зардлын талаархи мэдээллийг нэгтгэн аймаг, нийслэлийн Засаг дарга, Онцгой байдлын газар, хэлтэс, Улсын онцгой байдлын ерөнхий газарт, аймгийн Ус цаг уур, орчны шинжилгээний төв Ус цаг уурын хүрээлэнд 3 хоногийн дотор тус тус ирүүлнэ. Цаг агаарын мэдээний талаар лавлах, эсвэл байгаль цаг уурын сонин хачин үзэгдлийн талаархи мэдээллийг Улаанбаатар хотын 326606, 326609 утсаар өгөх юмуу “УБ-46, Жуулчны гудамж-5, Ус цаг уурын хүрээлэнгийн “Урьдчилан мэдээлэх сектор” гэсэн хаягаар ирүүлнэ.

Уур амьсгалын тойм Climate review

1981-2010 оны дунджаар тавдугаар сард агаарын температурын дундаж нь 10-15 градус дулаан байдаг. Гэвч энэ нь жил бүр харилцан адилгүй байдаг. Тухайлбал: Сүүлийн жилүүдийн байдлаар 1992, 2000, 2007, 2009 онд олон жилийн дунджаас 2-3 градусаар дулаан байж, өдрийн үнэмлэхүй их температур 30-35 градус хүрч халж байсан бол 1995, 2011 онд 2-3 градусаар хүйтэн байв.

Тавдугаар сард салхины хурд 15 м/с-ээс дээш ширүүсч шороон шуурга шуурах тохиолдол олон жилийн дунджаар 5-7 удаа ажиглагддаг

. ЦАГ АГААРЫН УРЬДЧИЛСАН МЭДЭЭ

Агаарын температурын сарын дундаж нь 10-15 градус дулаан буюу нутгийн баруун хэсгээр олон жилийн дунджаас 0.5-1 градусаар хүйтэн, бусад сумдын нутгаар олон жилийн дунджийн орчим байна. **(1 дүгээр зураг).**

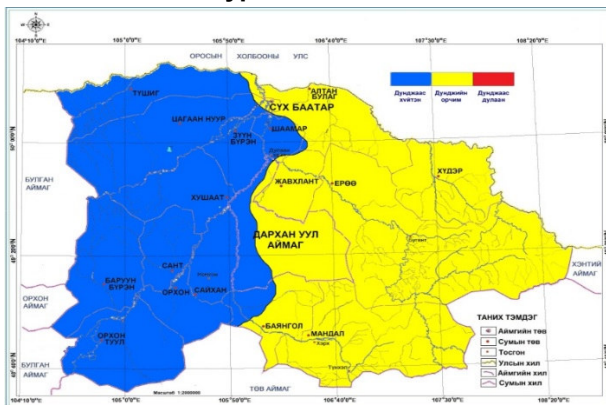
Нэгдүгээр арав хоногийн эхэн болон сүүлч, хоёрдугаар арав хоногийн эхний хагаст сэрүүсч Ерөө, Туул голын хөндийгөөр шөнөдөө 6-11 градус хүйтэн, өдөртөө 3-8 градус дулаан, бусад сумдын нутгаар шөнөдөө 0-5 градус хүйтэн, өдөртөө 5-10 градус дулаан байна. Гуравдугаар арав хоногийн дунд үе болон эцсээр бага зэрэг сэрүүсч бусад сумдын нутгаар шөнөдөө 0-5 градус, өдөртөө 8-13 градус дулаан байна. Хоёрдугаар арав хоногийн сүүлч, гуравдугаар арав хоногийн эхээр Орхон, Сэлэнгийн хөндийгөөр шөнөдөө 10-15 градус, өдөртөө 29-34 градус дулаан, бусад сумдын нутгаар шөнөдөө 5-10 градус, өдөртөө 24-29 градус хүрч дулаарна

Энэ сард нутгийн баруун хэсгээр олон жилийн дунджаас ахиу, бусад сумдын нутгаар дунджийн орчим хур тунадас орох төлөвтэй **(2 дугаар зураг).**

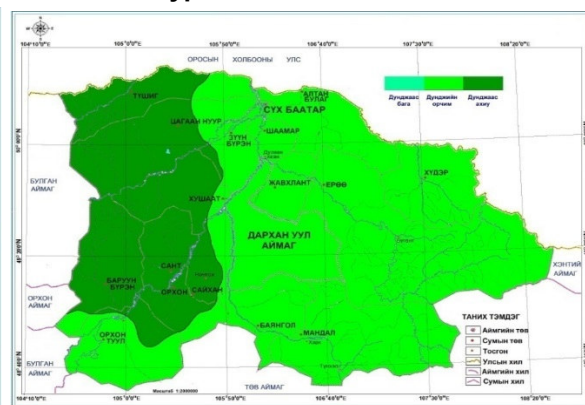
Нэгдүгээр арав хоногийн эхэн болон дунд үе, хоёрдугаар арав хоногийн эхээр ихэнх сумдын нутгаар, нэгдүгээр арав хоногийн сүүлч, хоёрдугаар арав дунд үеэр зарим сумдын нутгаар хур тунадас, нойтон цас орно. Гуравдугаар арав хоногийн дунд үе болон эцсээр ихэнх сумдын нутгаар бороо, уулархаг нутгаар хур тунадас орох төлөвтэй. Дуу цахилгаантай.

Дээрх үеүдэд салхи нэгдүгээр арав хоногийн эхэн, хоёр ба гуравдугаар арав хоногийн дунд үеэр зарим үед 16-18 м/с хүртэл ширүүсч шороон болон цасан шуурга шуурах төлөвтэй

5-р сарын агаарын температурын
урьдчилсан мэдээ

5-р сарын хур тунадасны
урьдчилсан мэдээ

4.БУСАД

а . Хяналт шалгалт

Аймгийн Мэргэжлийн хяналтын газар 2017 оны эхний 4-р сарын байдлаар 342 аж ахуйн нэгж байгууллага, иргэнд хяналт хийж, 1243 зөрчил дутагдал илрүүлж, 235 зөрчил арилгуулсан байна.

б. Онцгой байдлын газрын мэдээ

Сэлэнгэ аймгийн хэмжээнд он гарснаар 276 объект, 1593 айл өрх үзлэг шалгалтанд хамрагдаж, 766 зөрчил илрүүлэн, 148 зөрчил дутагдлыг арилгасан байна. Мөн эхний 4-р сарын байдлаар 37 гал түймэр гарч 283.9 сая төгрөгийн хохирол учирсан байна.

в. Газар өмчлөх, газраас бусад үл хөдлөх эд хөрөнгийн өмчлөх эрхийн улсын бүртгэл

2017 оны эхний 4-р сарын байдлаар газар өмчлөх тухай өргөдөл 41 хүн гаргаснаас 8 нь одоо эзэмшиж ашиглаж байгаа хашааныхаа газрыг өмчлөхийг хүссэн иргэдийн 33 нь шинээр газар өмчилж авахыг хүссэн иргэд байна. Засаг даргын захирамжаар 107 иргэнд газар өмчлүүлэхээр шийдвэрлэсэн ба үүний 6 иргэн одоо ашиглаж байгаа газраа, 101 иргэн шинээр газар өмчилж авсан байна.

г. Оюуны өмч, Улсын бүртгэлийн газар

2017 оны эхний 4-р сарын байдлаар төрөөс үнэгүй хувьчилсан газрын өмчлөх эрхийн анхны баталгаажуулалтыг 167 иргэн, газраас бусад ҮХЭХ0Э-н анхны бүртгэл, баталгаажуулалтыг 47 иргэн тус тус баталгаажуулжээ. Газраас бусад үл хөдлөх эд хөрөнгийн гэрчилгээ 137, газар өмчлөх эрхийн улсын бүртгэлийн гэрчилгээ 247 бичигдэж, нийт үйлчилгээний хураамжид 12045.0 төгрөг төвлөрсөн байна.

СЭЛЭНГЭ АЙМГИЙН СТАТИСТИКИЙН
ХЭЛТСИЙН ДАРГА Д.ГҮНДЭГМАА

ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД, эхний 4-р сарын байдлаар
1. ХҮН АМ, НИЙГМИЙН СТАТИСТИКИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ
1.1 Хүн ам

1.1.1 ШИЛЖИН ИРСЭН ИРГЭДИЙН ТОО, сумдаар

Сумын нэр	2014-IV	2015-IV	2016-IV	2017-IV
Дүн	428	423	863	774
Алтанбулаг	16	15	30	37
Ерөө	22	26	41	60
Зүүнбүрэн	9	12	26	26
Мандал	99	100	150	157
Орхон	10	6	17	14
Сант	7	7	17	17
Цагааннуур	7	14	38	21
Баянгол	20	25	48	59
Сайхан	53	40	115	71
Орхонтуул	10	21	26	35
Баруунбүрэн	19	9	23	21
Шаамар	17	18	21	47
Хүдэр	15	20	24	16
Сүхбаатар	97	80	202	151
Жавхлант	16	16	31	16
Түшиг	5	8	29	5
Хушаат	6	6	25	21

Эх үүсвэр: Аймгийн Оюуны өмч, улсын бүртгэлийн газар

1.1.2 ШИЛЖИН ЯВСАН ИРГЭДИЙН ТОО, сумдаар

Сумын нэр	2014-IV	2015-IV	2016-IV	2017-IV
Дүн	1011	879	1093	676
Алтанбулаг	51	55	63	28
Ерөө	40	41	50	35
Зүүнбүрэн	27	23	13	18
Мандал	191	186	201	93
Орхон	10	18	18	11
Сант	23	24	19	22
Цагааннуур	27	22	29	33
Баянгол	64	44	66	55
Сайхан	114	71	134	79
Орхонтуул	34	26	40	22
Баруунбүрэн	24	17	35	26
Шаамар	40	47	53	28
Хүдэр	18	18	18	4
Сүхбаатар	297	252	301	194
Жавхлант	23	11	15	13
Түшиг	12	8	18	6
Хушаат	16	16	20	9

Эх үүсвэр: Аймгийн Оюуны өмч, улсын бүртгэлийн газар

1.2 ЭРҮҮЛ МЭНД**1.2.1 ТӨРӨЛТ, эхний 4-р сарын байдлаар**

Сумын нэр	Төрсөн эх				2017 - IV 2016 - IV
	2014 - IV	2015 - IV	2016 - IV	2017 - IV	
ДҮН	716	631	611	517	84.6
Алтанбулаг	1	3	1	1	100.0
Ерөө	13	11	18	5	27.8
Зүүнбүрэн		2	3	1	33.3
Мандал	272	236	200	184	92.0
Орхон					
Сант					
Цагааннуур	7	13	1	6	6*
Баянгол			1	2	2*
Сайхан	48	32	42	28	66.7
Орхонтуул		5	5	1	20.0
Баруунбүрэн	1	1	2		
Шаамар	1		1	1	100.0
Хүдэр	3	1		1	
Сүхбаатар	363	320	323	284	87.9
Жавхлант		1		1	
Түшиг	7	6	11	2	18.2
Хушаат			3		

Эх үүсвэр: Аймгий Эрүүл мэндийн газар

1.2.2 АМЬД ТӨРСӨН ХҮҮХДИЙН ТОО, эхний 4-р сарын байдлаар

Сумын нэр	Амьд төрсөн хүүхэд				2017 - IV 2016 - IV
	2014 - IV	2015 - IV	2016 - IV	2017 - IV	
ДҮН	720	631	612	518	84.6
Алтанбулаг	1	3	1	1	100.0
Ерөө	12	11	18	5	27.8
Зүүнбүрэн		2	3	1	33.3
Мандал	276	237	202	185	91.6
Орхон					
Сант					
Цагааннуур	7	13	1	5	5*
Баянгол			1	2	2*
Сайхан	48	31	42	28	66.7
Орхонтуул		5	5	1	20.0
Баруунбүрэн		1	2		
Шаамар	1		1	1	100.0
Хүдэр	3	1		1	
Сүхбаатар	365	320	322	285	88.5
Жавхлант		1		1	
Түшиг	7	6	11	2	18.2
Хушаат			3		

Эх үүсвэр: Аймгийн Эрүүл мэндийн газар

1.2.3 НАС БАРАЛТ, эхний 4-р сарын байдлаар

Сумын нэр	Нас баралт				2017 - IV	
	2014 - IV	2015 - IV	2016 - IV	2017 - IV	2016 - IV	
ДҮН	179	151	193	154	79.8	
Алтанбулаг	12	6	8	7	87.5	
Ерөө	15	10	15	14	93.3	
Зүүнбүрэн	3	6	5	2	40.0	
Мандал	49	50	46	45	97.8	
Орхон		5	3	3	100.0	
Сант	8	1	3	4	133.3	
Цагааннуур	10	6	7	7	100.0	
Баянгол	5	4	12	5	41.7	
Сайхан	16	14	16	12	75.0	
Орхонтуул	2	4	6	4	66.7	
Баруунбүрэн	5	3	5	4	80.0	
Шаамар	7	4	6	4	66.7	
Хүдэр	3	9	6	2	33.3	
Сүхбаатар	33	20	48	38	79.2	
Жавхлант	4	3	1	1	100.0	
Түшиг	3	2	3			
Хушаат	4	4	3	2	66.7	

Эх үүсвэр: Аймгийн Эрүүл мэндийн газар

1.2.4 ХАЛДВАРТ ӨВЧНӨӨР ӨВЧЛӨГСӨД, эхний 4-р сарын байдлаар байдлаар

Сумын нэр	Бүх халдварт өвчин				2017 - IV	
	2014 - IV	2015 - IV	2016 - IV	2017 - IV	2016 - IV	
ДҮН	282	262	1293	168	13.0	
Алтанбулаг	17	12	35	5	14.3	
Ерөө	10	7	90	2	2.2	
Зүүнбүрэн	9	6	20	16	80.0	
Мандал	45	51	488	14	2.9	
Орхон	1	1	6			
Сант	2		13	1	7.7	
Цагааннуур	12	14	59	8	13.6	
Баянгол	7	4	20			
Сайхан	14	10	90	12	13.3	
Орхонтуул	7		7	2	28.6	
Баруунбүрэн	1		19			
Шаамар	6	7	34	18	52.9	
Хүдэр	3	3	46	1		
Сүхбаатар	131	132	320	83	25.9	
Жавхлант		6	21			
Түшиг	5	2	6	5	83.3	
Хушаат	12	7	19	1	5.3	

Эх үүсвэр: Аймгийн Эрүүл мэндийн газар

Сумын нэр	Бэлгийн замын өвчин				2017 - IV
	2014 - IV	2015 - IV	2016 - IV	2017 - IV	2016 - IV
ДҮН	160	169	155	86	55.5
Алтанбулаг	10	5	7	4	57.1
Ерөө	5		6	1	16.7
Зүүнбүрэн	7	5	3	4	133.3
Мандал	19	28	25	5	20.0
Орхон					
Сант				1	
Цагааннуур	5	6	5	5	100.0
Баянгол	1				
Сайхан	7	5	9	5	55.6
Орхонтуул	4		2		
Баруунбүрэн			8		
Шаамар	3	4		7	
Хүдэр	1	2	4		
Сүхбаатар	94	106	79	50	63.3
Жавхлант		5	2		
Түшиг	3	1	2	4	2*
Хушаат	1	2	3		

Эх үүсвэр: Аймгийн Эрүүл мэндийн газар

Сумын нэр	Гипатит				2017 - IV
	2014 - IV	2015 - IV	2016 - IV	2017 - IV	2016 - IV
ДҮН	14	8	2	0	0.0
Алтанбулаг	2				
Ерөө					
Зүүнбүрэн	1				
Мандал	1		2		
Орхон					
Сант					
Цагааннуур		5			
Баянгол					
Сайхан	3	1			
Орхонтуул					
Баруунбүрэн					
Шаамар					
Хүдэр	2				
Сүхбаатар	5	2			
Жавхлант					
Түшиг					
Хушаат					

Эх үүсвэр: Аймгийн Эрүүл мэндийн газар

Сумын нэр	Сүрьеэ				<u>2017 - IV</u>
	2014 - IV	2015 - IV	2016 - IV	2017 - IV	2016 - IV
ДҮН	85	65	77	40	51.9
Алтанбулаг	5	6	7		
Ерөө	4	6	2	1	50.0
Зүүнбүрэн	1		1		
Мандал	21	13	17	9	52.9
Орхон	1	1	2		
Сант	1		1		
Цагааннуур	6	3	3	3	100.0
Баянгол	6	4	6		
Сайхан	4	4	8	4	50.0
Орхонтуул	3		3	2	2*
Баруунбүрэн	1				
Шаамар	3		3		
Хүдэр		1	1		
Сүхбаатар	25	20	23	19	82.6
Жавхлант		1			
Түшиг	2	1		1	
Хушаат	2	5		1	

Эх үүсвэр: Аймгийн Эрүүл мэндийн газар

1.3. ХӨДӨЛМӨР ЭРХЛЭЛТ

1.3.1 БҮРТГЭЛТЭЙ АЖИЛГҮЙЧҮҮД, боловсролоор, 4-р сарын байдлаар

Үзүүлэлт	2014 - IV	2015 - IV	2016 - IV	2017 - IV	<u>2017-IV</u> <u>2016-IV</u>
Бүгд	701	859	970	847	87.3
-үүнээс эмэгтэй	270	418	433	399	92.1
-дээд	107	164	202	263	130.2
-тусгай дунд	36	43	70	61	87.1
-ерөнхий боловсролтой	306	480	535	388	72.5
-мэргэжилтэй ажилчид	51	88	156	129	82.7
-Боловсролгүй	1	2	7	6	85.7

Эх үүсвэр: Аймгийн Хөдөлмөр, халамж үйлчилгээний газар

1.3.2 БҮРТГЭЛТЭЙ АЖИЛГҮЙЧҮҮДИЙН ТОО, сумдаар, 4-р сарын байдлаар

Сумын нэр	Сарын эхний ажилгүйчүүд	Тухайн сард хасагдсан		Нэмэгдсэн	Сарын эцэс
		Ажилд зуучлагдсан	Идэвхгүйн улмаас хасагдсан		
ДҮН	889	32	84	74	847
Алтанбулаг	19		7		12
Ерөө	2			6	8
Зүүнбүрэн	27		5	1	23
Мандал	295		10		285
Орхон	6	4		14	16
Сант	15	3	6	4	10
Цагааннуур	16	1	6	3	12
Баянгол	46	12	10	14	38
Сайхан	56	7	17	8	40
Орхонтуул	12	3	1	2	10
Баруунбүрэн	8				8
Шаамар	62		2		60
Хүдэр	14		7		7
Сүхбаатар	292		4	14	302
Жавхлант				6	6
Түшиг	7		4		3
Хушаат	12	2	5	2	7

Эх үүсвэр: Аймгийн Хөдөлмөр, халамж үйлчилгээний газар

1.3.3 ШИНЭ АЖЛЫН БАЙР

Сумын нэр	Бүгд	ХАА, ан агнуур, ОАА, засаг агнуур	Уул уурхай, олборлох үйлдвэр	Боловсруулах үйлдвэр	Цахилгаан, дулаан, усан хангамж	Барилга	Худалдаа, гэр ахуйн засвар, үйлчилгээ	Зочид буудал, зоогийн газар	Тээвэр, холбоо	Санхүүгийн үйл ажиллагаа	мэргэжилийн шинжлэх ухаан техникийн үйл ажиллагаа	Төрийн удирдлага, батлан хамгаалах, албан журмын даатгал	Болгорсрол	Эрүүл мэнд, нийгмийн халамж	Нийгэм, бие хүнд үзүүлэх үйлчилгээ
ДҮН	135	29	10	18	0	0	30	8	3	2	1	11	14	4	5
Алтанбулаг	5											3		2	
Ерөө	15	3		3			1		1				7		
Зүүнбүрэн	9	6					2							1	
Мандал	33			9			18						6		
Орхон	0														
Сант	6	3							1				1		1
Цагааннуур	0														
Баянгол	27	3	9	4			6	3		1	1				
Сайхан	0														
Орхонтуул	11	6					3	1	1						
Баруунбүрэн	11	7						2							2
Шаамар	5		1	2											2
Хүдэр	0														
Сүхбаатар	9							1				8			
Жавхлант	2	1												1	
Түшиг	0														
Хушаат	2							1		1					

Эх үүсвэр: Аймгийн Хөдөлмөр, халамж үйлчилгээний газар

1.4 НИЙГМИЙН ДААТГАЛ, ХАЛАМЖ**1.4.1 НИЙГМИЙН ХАЛАМЖИЙН САН, эхний 4-р сарын байдлаар, сая. төг**

Үзүүлэлт	зарцуулалт	
	хүний тоо	мөнгөн дүн
ДҮН	25591	3726.4
1.Халамжийн тэтгэвэр	2415	1,252.0
2.Нөхцөлт мөнгөн тэтгэмж	1249	294.1
- Бүтэн өнчин хүүхдийг үрчилж авсан, асран хамгаалж харгалзан дэмжиж байгаа, гэр бүлдээ авч асрамжилж байгаа иргэн	96	28.8
- Хүчирхийллийн улмаас хамгаалалт шаардлагатай болсон хүүхдийг гэр бүлдээ авч асрамжилж байгаа иргэн	5	1.4
- Ахмад настан болон ХБИргэн, ХБХүүхдийн асарч байгаа иргэнд	1148	263.9
3.Нийгмийн халамжийн дэмжлэг тусалцаа шаардлагатай иргэнд үзүүлэх хөнгөлөлт, тусламж	3717	88.8
4. Амьжиргааг дэмжих нөхцөлт мөнгөн тэтгэмж	1158	232.8
5.Алдар цолтой ахмадуудад үзүүлсэн хөнгөлөлт, тусламж	57	28.5
- Жирэмсэн болон нярай хүүхэдтэй эхчүүдэд олгосон мөнгө	2572	314.8
- Алдарт эхийн одонтой эхчүүдэд олгосон мөнгө	7821	1,050.1
6.Ахмад настны НХТХ-ийн дагуу олгогдож буй хөнгөлөлт, тусламж	6438	433.3
7.Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний НХТХ-ийн дагуу олгож буй хөнгөлөлт, тусламж	164	32

Эх үүсвэр: Аймгийн Хөдөлмөр, халамж үйлчилгээний газар

1.4.2 НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ОРЛОГО, АВЛАГА, сумдаар, эхний 4-р сарын байдлаар, сая.төг

Сумын нэр	НДШ-ийн орлого			НДШ-ийн авлага		
	төл	гүй	хувь	а/а нэгж	төсөв	бүгд
ДҮН	8,772.2	8,703.4	99.2	7,612.1	208.4	7,820.5
Алтанбулаг	133.2	158.7	119.1	8.8		8.8
Ерөө	222.0	260.3	117.3	90.8	2.4	93.2
Зүүнбүрэн	97.7	90.7	92.8	7.1		7.1
Мандал	2,442.0	2,415.6	98.9	288.1	30.7	318.8
Орхон	65.1	64.3	98.8	3.1	4.9	8.0
Сант	77.0	87.9	114.2	5.8	0.1	5.9
Цагааннуур	260.5	190.2	73.0	218.1	3.2	221.3
Баянгол	207.2	210.7	101.7	86.4	2.2	88.6
Сайхан	1,272.8	1,246.9	98.0	5,792.4	0.7	5,793.1
Орхонтуул	113.9	138.8	121.9	5.5	1.9	7.4
Баруунбүрэн	109.5	121.0	110.5	46.3	0.6	46.9
Шаамар	154.0	178.7	116.0	2.3	1.4	3.7
Хүдэр	100.6	124.7	124.0	22.5		22.5
Сүхбаатар	2,649.2	2,771.9	104.6	961.0	148.0	1,109.0
Жавхлант	72.5	83.2	114.8	57.0	0.7	57.7
Түшиг	91.8	104.9	114.3	13.2	0.8	14.0
Хушаат	93.2	85.9	92.2	3.7	10.8	14.5
ТХИ	610.0	369.0	60.5			

Эх үүсвэр: Аймгийн Эрүүл мэнд, Нийгмийн даатгалын хэлтэс

1.5 ГЭМТ ХЭРЭГ**1.5.1 БҮРТГЭГДСЭН ГЭМТ ХЭРГИЙН ТОО, сумдаар эхний 4-р сарын байдлаар**

Сумын нэр	Гэмт хэргийн тоо				2017 - IV
	2014 - IV	2015 - IV	2016 - IV	2017 - IV	2016 - IV
ДҮН	271	265	268	220	82.1
Алтанбулаг	18	13	16	16	100.0
Ерөө	20	9	17	14	82.4
Зүүнбүрэн	4	6	2	2	100.0
Мандал	57	69	80	71	88.8
Орхон	8	2	6	7	116.7
Сант	7	2	14	4	28.6
Цагааннуур	11	17	8	5	62.5
Баянгол	21	12	14	14	100.0
Сайхан	30	31	25	19	76.0
Орхонтуул	7	7	7	5	71.4
Баруунбүрэн	13	15	4	1	25.0
Шаамар	10	3	6	5	83.3
Хүдэр	5	9	4	10	2.5*
Сүхбаатар	52	54	52	35	67.3
Жавхлант	4	5	5	2	40.0
Түшиг	1	4	5	5	100.0
Хушаат	3	6	3	5	166.7
Бусад аймаг		1			

Эх үүсвэр: Аймгийн Цагдаагийн газар

1.5.2 БҮРТГЭГДСЭН ЗАХИРГААНЫ ЗӨРЧИЛ, сумдаар эхний 4-р сарын байдлаар

Сумын нэр	согтуугаар үйлдэгдсэн гэмт хэрэг	бүртгэгдсэн захиргааны зөрчил бүгд	үүнээс торгуулсан		Т/Х жолоодох эрх хассан
			иргэн	ААНБ	
ДҮН	79	7903	7551	23	329
Алтанбулаг	4	196	181		15
Ерөө	3	214	202	2	10
Зүүнбүрэн		12	10	1	1
Мандал	26	1661	1568	2	91
Орхон	1	35	35		
Сант	2	14	13		1
Цагааннуур	1	18	14		4
Баянгол	4	1193	1169		24
Сайхан	7	944	909	3	32
Орхонтуул	1	40	39		1
Баруунбүрэн		22	22		
Шаамар	1	708	686		22
Хүдэр	4	24	24		
Сүхбаатар	20	2732	2595	14	123
Жавхлант		56	53		3
Түшиг	3	19	19		
Хушаат	2	14	11	1	2
Бусад аймаг		1	1		

Эх үүсвэр: Аймгийн Цагдаагийн газар

1.5.3 БҮРТГЭГДСЭН ГЭМТ ХЭРЭГ, төрлөөр, сумдаар

Сумын нэр	Тоогоор					Бусад
	Хүний амь бие эрүүл мэндийн эсрэг г/х	Нийгмийн аюулгүй байдлын эсрэг г/х	Өмчлөх эрхийн эсрэг г/х	Үүнээс малын хулгай	Тээврийн хэрэгслийн хөд-ний аюулгүй байдлын эсрэг г/х	
ДҮН	87	17	91	19	20	24
Алтанбулаг	5	1	3		1	6
Ерөө	4		3		7	
Зүүнбүрэн	1		1			
Мандал	28	8	29	4	3	7
Орхон	1		11	5		
Сант	2	1	1			
Цагааннуур	2	1	3	1		
Баянгол	4		10	4	3	1
Сайхан	5	1	9	2	1	5
Орхонтуул	2		5	2		
Баруунбүрэн					1	
Шаамар	3		1		1	
Хүдэр	5	4				1
Сүхбаатар	18	1	10		2	4
Жавхлант			1		1	
Түшиг	3		2			
Хушаат	4		2	1		

Эх үүсвэр: Аймгийн Цагдаагийн газар

1.6 ХИЛЭЭР ОРСОН, ГАРСАН ИРГЭД**1.5.1 ХИЛИЙН БООМТООР НЭВТЭРСЭН ЗОРЧИГЧ, ТЭЭВРИЙН ХЭРЭГСЭЛ**

Үзүүлэлт	Орсон		Гарсан		Бүгд		2017-IV 2016-IV
	2016-IV	2017-IV	2016-IV	2017-IV	2016-IV	2017-IV	
Суудлын вагон	503	537	469	547	972	1084	111.5
Ачааны вагон	17806	22471	17079	19128	34885	41599	119.2
Зүтгүүрийн вагон	676	647	688	638	1364	1285	94.2
Суудлын автомашин	33505	26223	33914	27252	67419	53475	79.3
Ачааны автомашин	10394	8739	10579	9163	20973	17902	85.4
Автобус / худалдааны бүс / Мотоцикль /худалдааны бүс/	921	664	905	656	1826	1320	72.3
Зорчигч монгол	128629	94983	131682	96715	260311	191698	73.6
гадаад	11735	15379	11425	11790	23160	27169	117.3
Ачаа тээш /мян.тн /	1105.7	1217.9	195.4	290.4	1301	1508	115.9

Эх үүсвэр: Аймгийн Гаалийн газар

II. МАКРО ЭДИЙН ЗАСГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ**2.1 МӨНГӨ, ЗЭЭЛ****2.1.1 АРИЛЖААНЫ БАНКУУДЫН МЭДЭЭ**, эхний 4-р сарын байдлаар, сая төг

Банкууд	Цэвэр		Зээлийн өрийн үлдэгдэл	Чанаргүй зээл	Иргэдийн мөнгөн хадгаламж	Харилцахын үлдэгдэл
	Орлого	Зарлага				
ДҮН	50,816.1	52,220.1	209,001.8	6,219.4	66,055.1	23,060.3
1.Хаан банк СБ	11,341.4	9,647.8	75,655.5	1,453.1	19,057.5	8,374.1
2.Хаан банк ЗХ	8,590.8	10,721.0	38,355.8	630.5	11,302.2	7,155.0
3.ХХБанк ЗХ	1,410.4	1,430.9	4,550.9	12.0	2,381.7	1,180.8
4.ХХБанк Хөтөл	3,835.1	4,069.3	5,561.4	412.9	1,134.8	657.5
5.Төрийн банк СБ	15,211.4	15,191.7	38,706.6	981.1	12,328.9	3,324.5
6.Төрийн банк ЗХ	4,304.2	4,922.5	9,039.7	40.9	2,735.4	934.6
7.Хас банк СБ	1,282.8	1,327.5	10,773.9	518.6	5,603.9	242.8
8.Хас банк ЗХ	1,514.9	1,611.5	9,874.7	347.0	4,732.9	166.0
9.Хас банк Хөтөл	879.1	898.6	5,333.5	345.4	1,901.1	77.6
10.Голомт банк	2,366.2	2,273.6	10,244.6	1,440.5	4,134.4	725.5
11.Капитал банк	79.8	125.7	905.2	37.4	742.3	221.9

Эх үүсвэр: Дархан-Уул аймаг Монгол банк

2.1.2 АРИЛЖААНЫ БАНКНЫ ВАЛЮТЫН ХАНШ, 5-р сарын 3-ны байдлаар

Валютын нэр	авах	зарах
1.рубль	42.10	43.00
2.Доллар	2410.00	2422.00
3.Евро	2606.00	2668.00
4.Юань	349.00	352.00
5.Иен	21.43	21.68
6.Английн фунт	3091.00	3155.00
7.Вон	2.06	2.16
8.Швейцарь франк	2407.00	2463.00

2.2 АЙМГИЙН НЭГДСЭН ТӨСӨВ, ТАТВАР**2.2.1 АЙМГИЙН ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ, Сая.төг**

Үзүүлэлтүүд	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Хувь
Орон нутгийн төсвийн нийт орлого	5,068.1	8,584.7	169.4
Үүнээс: Аймгийн төсвийн орлого	3,898.3	3,876.7	99.4
Орон нутгийн төсвийн нийт зарлага	25,971.6	22,615.6	87.1
- Аймгийн төсвийн зарлагын дүн	6,598.8	5,710.1	86.5
- Аймгийн ОНХСангийн зарцуулалт	197.2	112.0	56.8
- Аймгийн авто замын хөрөнгө оруулалт	160.0		0.0
- Аймгийн орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалт	-	-	
Улсын төсвөөс олгосон ОНХСангийн орлогын шилжүүлэг	451.7	451.7	100.0
Улсын төсвөөс олгосон санхүүгийн дэмжлэг	1,450.0	1,450.0	100.0
Улсын төсвөөс олгосон тусгай зориулалтын шилжүүлэг	15,987.8	15,987.8	100.0
- Ерөнхий боловсролын сургууль	7,903.5	7,903.5	100.0
- Хүүхдийн цэцэрлэг	4,209.0	4,209.0	100.0
- Эрүүл мэнд, спортын байгууллага	2,088.2	2,088.2	100.0
- Соёлын байгууллагуудын	1,149.3	1,149.3	100.0
- ГХБХБГазар	76.9	76.9	100.0
- ГБХЗХГазар	126.3	126.3	
- Биеийн тамир спортын байгууллага	434.6	434.6	100.0
Төсвийн байгууллагуудад олгосон тусгай зориулалтын шилжүүлэг	15,987.8	15,987.8	100.0
- Ерөнхий боловсролын сургууль	7,903.5	7,903.5	100.0
- Хүүхдийн цэцэрлэг	4,209.0	4,209.0	100.0
- Эрүүл мэнд, спортын байгууллага	2,088.2	2,088.2	100.0
- Соёлын байгууллагуудын	1,149.3	1,149.3	100.0
- ГХБХБГазар	76.9	76.9	100.0
- ГБХЗХГазар	126.3	126.3	100.0
- Биеийн тамир спортын байгууллага	434.6	434.6	100.0
Сумдад олгосон санхүүгийн дэмжлэг	1,157.7	1,157.7	100.0
Сумдад олгосон орон нутгийн хөгжлийн сангийн орлогын шилжүүлэг	531.6	375.3	70.6
Аймгийн нийт ангилагдаагүй зардал	277.8	277.8	100.0
Үүнээс: Аймгийн Засаг даргын нөөц	187.8	187.8	100.0
Тусгай сангуудын зарлага	-	-	

Эх үүсвэр: Аймгийн Санхүү, төрийн сангийн хэлтэс

2.2.2 ОРОН НУТГИЙН ТӨСВИЙН ОРЛОГО, ЗАРЛАГЫН МЭДЭЭ, сумдаар, эхний 4-р сарын байдлаар сая. төг

Сумдын нэрс	Орон нутгийн төсвийн орлого			Орон нутгийн төсвийн зарлага		
	төлөвлөгөө	гүйцэтгэл	хувь	төлөвлөгөө	гүйцэтгэл	хувь
ДҮН	1,169.7	4,708.0	402.5	19,372.8	16,905.5	87.3
Алтанбулаг	119.6	104.1	87.0	848.0	739.5	87.2
Ерөө	202.4	737.4	3.6*	1,471.7	1,100.6	74.8
Зүүнбүрэн	8.6	8.4	97.7	630.1	541.7	86.0
Мандал	243.8	1,287.8	5.2*	3,711.2	3,361.1	90.6
Орхон	12.7	6.4	50.4	436.6	369.3	84.6
Сант	13.1	8.4	64.1	520.1	461.3	88.7
Цагааннуур	35.9	25.5	71.0	863.5	757.7	87.7
Баянгол	50.1	28.9	57.7	930.5	810.8	87.1
Сайхан	113.3	123.4	108.9	1,736.3	1,636.5	94.3
Орхонтуул	18.2	19.0	104.4	766.6	696.6	90.9
Баруунбүрэн	34.9	30.0	86.0	649.2	562.9	86.7
Шаамар	19.4	20.7	106.7	1,098.2	950.9	86.6
Хүдэр	97.2	2,091.7	21.5*	1,077.7	735.9	68.3
Сүхбаатар	124.1	181.8	146.5	3,220.0	2,946.3	91.5
Жавхлант	15.6	11.1	71.2	487.0	452.3	92.9
Түшиг	47.9	19.9	41.5	501.9	422.5	84.2
Хушаат	12.9	3.5	27.1	424.2	359.6	84.8
Аймгийн төсөв	3,898.3	3,876.7	99.4	6,598.8	5,710.1	86.5
НИЙТ ДҮН	5,068.0	8,584.7	169.4	25,971.6	22,615.6	87.1

Эх үүсвэр: Аймгийн Санхүү, төрийн сангийн хэлтэс

2.2.3 ОРОН НУТГИЙН ТӨСВИЙН БАЙГУУЛЛАГУУДЫН ӨГЛӨГ АВЛАГЫН МЭДЭЭ, сая төг

Сумд	Авлага			Өглөг		
	Нийт	Орон нутаг	ТЗШ	Нийт	Орон нутаг	ТЗШ
ДҮН	27.8	19.5	8.3	429.1	190.2	238.9
Алтанбулаг				32.5	15.7	16.8
Ерөө	1.5	1.5		44.7	16.6	28.1
Зүүнбүрэн				1.6	1.5	0.1
Мандал	2.1		2.1	47.7	8.6	39.1
Орхон				9.2	8.7	0.5
Сант				14.4	6.7	7.7
Цагааннуур	4.2		4.2	15.2	11.7	3.5
Баянгол				25.9	7.5	18.4
Сайхан				49.4	16.3	33.1
Орхонтуул				-		
Баруунбүрэн	11.4	11.3	0.1	20.1	14.3	5.8
Шаамар				38.5	20.6	17.9
Хүдэр				10.1	5.0	5.1
Сүхбаатар	6.7	6.4	0.3	73.0	35.2	37.8
Жавхлант	1.9	0.3	1.6	2.2	0.6	1.6
Түшиг				31.1	12.7	18.4
Хушаат				13.5	8.5	5.0
Аймгийн төсөв	0.6		0.6	19.3	7.7	11.6
НИЙТ ДҮН	28.4	19.5	8.9	448.4	197.9	250.5

Эх үүсвэр: Аймгийн Санхүү, төрийн сангийн хэлтэс

2.2.4 НӨАТ-ЫН УРАМШУУЛЛЫН СИСТЕМИЙН ХЭРЭГЖИЛТ

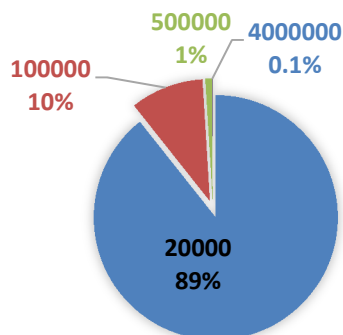
Сумын нэр	Цахимд холбогдох боломж	НӨАТ төлөгч	2017.03.30		
			ПОС хэвлэж байгаа	Е-баримт хэвлэж байгаа	Нийт
ДҮН	1006	360	190	489	679
Алтанбулаг	25	9	3	11	14
Ерөө	58	23	11	19	30
Зүүнбүрэн	7	3	3	2	5
Мандал	231	112	72	82	154
Орхон	11	3		4	4
Сант	13	1	8	4	12
Цагааннуур	74	10	12	33	45
Баянгол	21	6	5	8	13
Сайхан	123	40	23	96	119
Орхонтуул	17	1	1	14	15
Баруунбүрэн	20	7		11	11
Шаамар	34	10	8	24	32
Хүдэр	22	10	2	18	20
Сүхбаатар	320	113	38	138	176
Жавхлант	19	5	3	15	18
Түшиг	4	4	1	3	4
Хушаат	7	3		7	7

Эх үүсвэр: Аймгийн Татварын газар

2.2.5 НӨАТ-ЫН СУГАЛААНЫ ХОНЖВОР

Нэгж азтаны урамшуулал / төгрөг /	Нийт азтан болсон төлбөрийн баримтын тоо	Нийт урамшуулал / сая.төг /
ДҮН	1132	40.2
20000	1011	20.2
100000	110	11.0
500000	10	5.0
4000000	1	4.0

Эх үүсвэр: Аймгийн Татварын газар

АЗТАН БОЛСОН ТӨЛБӨРҮЙН БАРИМТЫН ТОО, ХУВИАР

2.3. ГАДААД ХУДАЛДАА

2.3.1. СЭЛЭНГЭ ДЭХ ГААЛИЙН ГАЗРААР ДАМЖСАН ГАДААД ХУДАЛДАА, эхний 4-р сарын байдлаар

Бараа эргэлт	Импорт /мян. \$/		Экспорт /мян.\$/		Нийт эргэлт /мян.\$/		2017-IV 2016-IV
	2016-IV	2017-IV	2016-IV	2017-IV	2016-IV	2017-IV	
Сүхбаатар боомт	5427	32629.1		1084.2	5427.0	33713.3	6.2*
Алтанбулаг боомт	24784.7	37715.5	72.3	438.1	24857.0	38153.6	153.5
Алтанбулаг / Чөлөөт бүс /	158.2	191.2		292.3	158.2	483.5	3.05*
Дүн	30369.9	70535.8	72.3	1814.6	30442.2	72350.4	2.4*

Эх үүсвэр: Аймгийн Гаалийн ерөнхий газар

2.4. ҮНЭ

2.4.1. АЙМГИЙН ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ҮНИЙН ИНДЕКС

Хэрэглээний үнийн индекс	2017-IV	2017-IV	2017-IV
	2016-IV	2016-XII	2017-III
Аймгийн ерөнхий индекс	103.7	106.3	101.0
01. ХҮНСНИЙ БАРАА, СОГТУУРУУЛАХ БУС УНДАА	104.3	112.8	101.9
02. СОГТУУРУУЛАХ УНДАА, ТАМХИ, МАНСУУРУУЛАХ БОДИС	103.0	102.9	100.1
03. ХУВЦАС, БӨС БАРАА, ГУТАЛ	102.1	101.6	100.0
04. ОРОН СУУЦ, УС, ЦАХИЛГААН, ХИЙН БОЛОН БУСАД ТҮЛШ	102.0	101.8	100.0
05. ГЭР АХУЙН ТАВИЛГА, ГЭР АХУЙН БАРАА	103.7	102.4	99.7
06. ЭМ, ТАРИА, ЭМНЭЛГИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭ	105.9	103.3	100.0
07. ТЭЭВЭР	106.8	107.8	102.9
08. ХОЛБООНЫ ХЭРЭГСЭЛ, ШУУДАНГИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭ	98.9	100.3	100.0
09. АМРАЛТ, ЧӨЛӨӨТ ЦАГ, СОЁЛЫН БАРАА, ҮЙЛЧИЛГЭЭ	101.3	100.8	100.0
10. ЗОЧИД БУУДАЛ, НИЙТИЙН ХООЛ, ДОТУУР БАЙРНЫ ҮЙЛЧИЛГЭЭ	95.4	95.4	101.1
11. БУСАД БАРАА, ҮЙЛЧИЛГЭЭ	105.9	103.9	100.0

2.4.2 ӨРГӨН ХЭРЭГЛЭЭНИЙ БАРАА, БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ ҮНЭ, мян.төг

Өргөн хэрэглээний барааны нэр төрөл	2017-III	2017-IV	<u>2017-IV</u> 2017-III
1.ХҮНСНИЙ БАРАА			
1 Талх, гурил, будаа			
Гурил /савласан, кг/	1200	1200	100.0
Талх /орон нутгийн, ш/	1100	1100	100.0
Нарийн боов /кг/	2100	2100	100.0
Будаа /кг/	2400	2400	100.0
Элсэн чихэр /кг/	2200	2300	104.5
2 МАХ МАХАН БҮТЭЭГДЭХҮҮН			
Хонины мах /кг/	5500	6000	109.1
Үхрийн мах /кг/	7500	8000	106.7
Адууны мах /кг/	6000	6500	108.3
Ямааны мах /кг/	5000	5500	110.0
Дотор мах, цувдай /цусгүй/	3000	3000	100.0
Хиам /чанасан, кг/	10000	10000	100.0
3 СҮҮ, СҮҮН БҮТЭЭГДЭХҮҮН, ӨНДӨГ			
Сүү /задгай, л/	1700	1300	76.5
Сүү /савласан, л/	2500	2500	100.0
Тараг /задгай, л/	1800	1800	100.0
Хорхой ааруул /задгай, чихэртэй, кг/	13000	13000	100.0
Айраг /л/	3500	3500	100.0
Хуурай сүү /кг, Орос, 25% тослогтой/	4000	4000	100.0
Өндөг /ш/	350	320	91.4
4 Бүх төрлийн өөх тос			
Ургамлын тос /л/	3800	3800	100.0
Өөхөн тос /кг/	1800	1800	100.0
Шар тос /кг/	10000	10000	100.0
Масло /задгай, кг/	4000	4000	100.0
5 ХҮНСНИЙ НОГОО			
Төмс /кг/	700	700	100.0
Лууван /кг/	700	500	71.4
Манжин /кг/	1000	1000	100.0
Байцаа /кг/	2000	1500	75.0
Сонгино /кг/	3000	3000	100.0
Өргөст хэмх /шилтэй, дарсан/	3300	3300	100.0
Алаг салат /шилтэй, Urbanek, 630гр/	2500	2500	100.0
6 ШАТАХУУН			
Бензин А - 80	1480	1480	100.0
Бензин А - 92	1630	1630	100.0
Дизелийн түлш	1720	1720	100.0

3. ЭДИЙН ЗАСГИЙН СТАТИСТИКИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ

3.1 ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ

3.1.1 ТӨЛЛӨЛТ, малын төрлөөр, эхний 4-р сарын байдлаар

Малын төрлөөр	Төллөсөн эх, толгойгоор				Төллөлтийн хувь	
	2014 - IV	2015 - IV	2016 - IV	2017 - IV	2016 - IV	2017 - IV
Бүгд	437 504	499 608	485 514	434 188	71.7	59.2
Ингэ	55	70	76	44	41.5	25.3
Гүү	4 830	7471	4927	6872	19.3	23.6
Үнээ	31 533	39491	31338	35566	36.8	38.1
Эм хонь	238 186	268266	265635	236508	79.4	65.4
Эм ямаа	162 900	184310	183538	155198	79.3	62.4

3.1.2 МАЛ ТӨЛЛӨЛТ, сумдаар, эхний 4-р сарын байдлаар

Сум	Төллөсөн эх, толгойгоор				Төллөлтийн хувь	
	2014 - IV	2015 - IV	2016 - IV	2017 - IV	2016 - IV	2017 - IV
Дүн	437 504	499 608	485 514	434 188	71.7	59.2
Алтанбулаг	12 448	14 149	15357	14551	71.4	66.6
Ерөө	16 088	20 348	24042	14409	77.1	41.1
Зүүнбүрэн	22 155	20 138	21356	14945	63.2	44.4
Мандал	29 045	31 566	29903	34584	56.9	63.4
Орхон	31 600	32 509	30616	33689	73.5	69.6
Сант	16 117	24 387	20598	31260	62.4	81.3
Цагааннуур	37 934	40 439	51448	28722	73.3	39.6
Баянгол	43 072	52 263	48247	51205	74.5	72.6
Сайхан	25 950	32 622	23823	29933	63.4	67.1
Орхонтуул	73 674	84 380	75187	66518	88.4	69.1
Баруунбүрэн	35 511	53 131	50942	48638	70.2	60.7
Шаамар	8 531	8 967	8733	7935	83.0	74.2
Хүдэр	7 560	8 700	7750	3710	61.2	24.2
Сүхбаатар	4 553	5 618	4989	4412	63.7	49.5
Жавхлант	29 046	27 624	31786	18754	70.7	42.4
Түшиг	14 392	10 910	13370	18174	64.9	79.5
Хушаат	29 828	31 857	27367	12749	75.0	36.0

3.1.3 ХОРОГДСОН ТӨЛ, малын төрлөөр

Малын төрлөөр	Хорогдсон төл, толгойгоор				<u>2017-IV</u> 2016-IV
	2014 - IV	2015 - IV	2016 - IV	2017 - IV	
Бүгд	1 222	8 827	1 385	17 683	12.7*
Ботго				3	-
Унага	50	103	39	189	4.8*
Тугал	115	315	121	706	5.8*
Хурга	472	4 754	580	10 671	18.3*
Ишиг	585	3 655	645	6114	9.4*

3.1.4 ХОРОГДСОН ТӨЛ, сумдаар

Сум	Хорогдсон төл, толгойгоор				<u>2017-IV</u> 2016-IV
	2014 - IV	2015 - IV	2016 - IV	2017 - IV	
Бүгд	1 222	8 827	1 385	17 683	12.7*
Алтанбулаг	2	71	78	56	71.8
Ерөө		151	20	1 368	68.4*
Зүүнбүрэн	106	250	126	1 963	15.5*
Мандал	222	542	191	624	3.2*
Орхон	40	1 020	88	160	181.8
Сант	34	0		1 312	-
Цагааннуур	247	3 538	171	399	2.3*
Баянгол		132	15	267	17.8*
Сайхан	35	238	25	94	3.7*
Орхонтуул	153	305	190	637	3.3*
Баруунбүрэн	164	486	195	1 069	5.4*
Шаамар	68	68	80	74	92.5
Хүдэр	95	79	68	29	42.6
Сүхбаатар	36	27	28	49	175.0
Жавхлант		235		7 281	-
Түшиг	20	196	92	93	101.1
Хушаат		1 489	18	2208	122.6*

тайлбар * - дахин их

3.1.5 ТӨЛ БОЙЖИЛТ малын төрлөөр

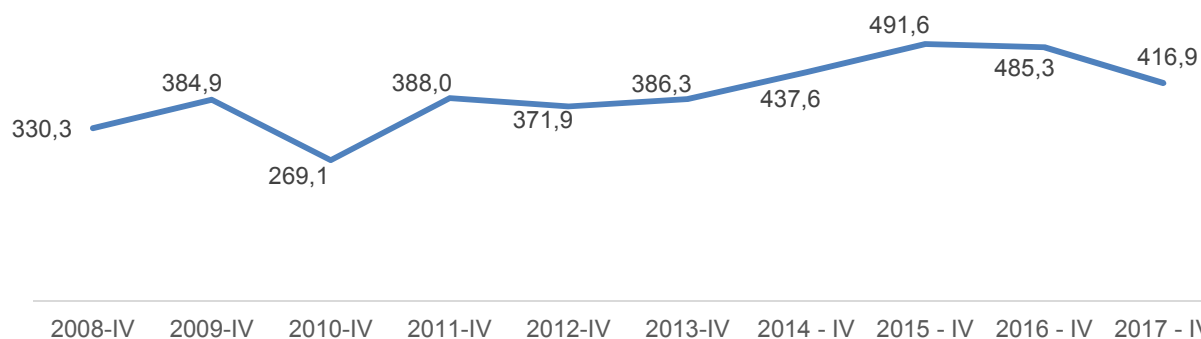
Малын төрлөөр	Төл бойжилт, толгойгоор				Бойжилтын хувь
	2014 - IV	2015 - IV	2016 - IV	2017 - IV	2017 - IV
Бүгд	437 622	491 615	485 365	416 922	96.0
Ботго	55	70	76	41	93.2
Унага	4780	7368	4888	6683	97.2
Тугал	31418	39180	31219	34862	98.0
Хурга	238398	263966	265748	225922	95.5
Ишиг	162971	181031	183434	149414	96.3

3.1.6 ТӨЛ БОЙЖИЛТ сумдаар

Сум	Төл бойжилт, толгойгоор				Бойжилтын хувь
	2014 - IV	2015 - IV	2016 - IV	2017 - IV	2017 - IV
Бүгд	437 622	491 615	485 365	416 922	96.0
Алтанбулаг	12446	14078	15279	14495	99.6
Ерөө	16088	20204	24022	13041	90.5
Зүүнбүрэн	22149	19888	21268	12982	86.9
Мандал	28823	31324	30170	34222	99.0
Орхон	32351	31489	30528	33529	99.5
Сант	16083	24387	20598	29948	95.8
Цагааннуур	37687	36901	51277	28323	98.6
Баянгол	43072	52131	48232	50938	99.5
Сайхан	26007	32432	23798	29839	99.7
Орхонтуул	73681	84165	75265	65881	99.0
Баруунбүрэн	35347	52645	50750	47569	97.8
Шаамар	8463	8899	8653	7861	99.1
Хүдэр	7495	8651	7734	3681	99.2
Сүхбаатар	4517	5809	5028	4440	88.3
Жавхлант	29073	27410	31876	11551	61.6
Түшиг	14372	10714	13278	18081	99.5
Хушаат	29968	30488	27609	10541	82.7

Төл бойжилт /мян, тол/

3.1.7 ТОМ МАЛЫН ЗҮЙ БУС ХОРОГДОЛ, сумдаар эхний 4-р сарын байдлаар

Сум	Хорогдсон том мал, толгойгоор				Оны эхний малд эзлэх хувь
	2014 - IV	2015 - IV	2016 - IV	2017 - IV	2017 - IV
Дүн	1 287	3 755	1 885	42 073	2.63
Алтанбулаг	37	36	76	3 260	6.97
Ерөө	115	291	12	5 935	7.77
Зүүнбүрэн	37	491	32	5 078	6.97
Мандал	109	224	551	926	0.81
Орхон	3	170	31	900	0.85
Сант	12	20	9	943	1.16
Цагааннуур	206	1 031	111	4 398	2.75
Баянгол	21	168	61	631	0.42
Сайхан	23	111	152	337	0.35
Орхонтуул	190	367	303	4 518	2.09
Баруунбүрэн	195	362	216	1 212	0.67
Шаамар	71	39	76	529	2.22
Хүдэр	130	78	80	4 892	14.01
Сүхбаатар	47	38	63	166	0.86
Жавхлант	19	149	0	5 157	5.43
Түшиг	72	51	58	47	0.09
Хушаат	0	129	54	3 144	4.09

3.1.8 ӨВЧНӨӨР ХОРОГДСОН МАЛ, сумдаар эхний 4-р сарын байдлаар

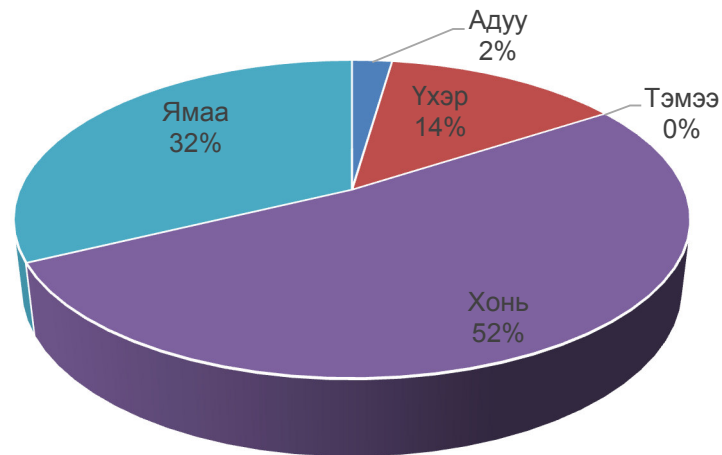
Сум	Өвчнөөр хорогдсон мал, толгойгоор				Зүй бус хорогдолд эзлэх хувь
	2014 - IV	2015 - IV	2016 - IV	2017 - IV	2017 - IV
Дүн	102	257	155	6 072	14.4
Алтанбулаг	12	24	25	2175	66.7
Ерөө		8			-
Зүүнбүрэн		28			-
Мандал		25			-
Орхон	3				-
Сант	1	3	3	26	2.8
Цагааннуур					-
Баянгол					-
Сайхан	2		20		-
Орхонтуул	64	123	85	172	3.8
Баруунбүрэн					-
Шаамар			6	28	5.3
Хүдэр	16	12	10	3671	75.0
Сүхбаатар		4	6		-
Жавхлант	4	29			-
Түшиг					-
Хушаат		1			-

3.1.9 ХЭЭЛТЭГЧ МАЛЫН ХОРОГДОЛ, сумдаар, эхний 4-р сарын байдлаар

Сум	Хээлтэгч малын хорогдол				
	2014 - IV	2015 - IV	2016 - IV	2017 - IV	
Дүн	278	881	478	15 776	
Алтанбулаг		16	17	18	813
Ерөө		2	35		1652
Зүүнбүрэн		22	225	15	3540
Мандал		22	114	187	566
Орхон			35		299
Сант		2	5	1	232
Цагааннуур		49	36	49	1198
Баянгол		1	80	8	253
Сайхан		10	56	25	105
Орхонтуул		36	83	39	316
Баруунбүрэн			0		0
Шаамар		45	21	36	317
Хүдэр		16	17	13	2393
Сүхбаатар		47	1	17	75
Жавхлант			0		2366
Түшиг		10	28	16	22
Хушаат			128	54	1629

Том малын зүй бус хорогдол , бүтцээр

3.1.10 МАЛЫН ҮНЭ, мян.төг

ҮЗҮҮЛЭЛТ	Нас, хүйс	Х/н	2016-IV	2017-IV
А.Малын үнэ				
1.Адуу				
нас гүйцсэн	эр	толгой	800.0	770.0
	эм	толгой	800.0	650.0
Өсвөр насны	эр	толгой	540.0	620.0
	эм	толгой	520.0	520.0
2.Үхэр				
Нас гүйцсэн	эр	толгой	900.0	800.0
	эм	толгой	800.0	750.0
Бух		толгой		
Өсвөр насны	эм	толгой	740.0	600.0
	эр	толгой	720.0	600.0
3.Хонь				
Нас гүйцсэн	эр	толгой	150.0	140.0
	эм	толгой	140.0	120.0
Хуц		толгой		
Төлөг	эр	толгой	90.0	90.0
	эм	толгой	80.0	80.0
4.Ямаа				
Нас гүйцсэн	эр	толгой	120.0	110.0
	эм	толгой	100.0	100.0
Борлон	эр	толгой	60.0	70.0
	эм	толгой	50.0	60.0
Ухна		толгой		

3.1.11 ХАА-н БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ ҮНЭ, төгрөг

ҮЗҮҮЛЭЛТ	Х/Н	2016-IV	2017-IV
1.Мах			
Тахианы	кг	7500	6500
Гахайны	кг	7000	8500
2.Хөөвөр, хялгас			
Адууны дэл	кг	4000	4000
Адууны сүүл	кг	8000	
3.Арьс шир			
Адууны шир	ш	15000	15000
Үхрийн шир			
1.80-2.3 метрийн хэмжээтэй шир	ш	12000	10000
2.3 метрээс дээш хэмжээтэй шир	ш	22000	30000
хонины ноостой нэхий /елөнгүй/	ш		1000
Ноосгүй нэхий	ш		
ямааны ноолууртай арьс	ш		
ноолуургүй арьс	ш		
4.Хөдөө аж ахуйн бусад бүтээгдэхүүн			
Өндөг, дотоодын	ш	250	
Зөгийн бал, дотоодын	кг	20000	20000
Загас, дотоодын			
булуу цагаан /сазан/	кг	15000	15000
бусад	кг	13000	13000
5.Газар тариалангийн бүтээгдэхүүний үнэ (дотоодын)			
5.1.Хүнсний ногоо			
Сонгино	кг	2000	2500
Сармис	кг		18000
Өргөст хэмх	кг		
Улаан лооль	кг		
5.2.Жимс,жимсгэнэ			
Чацаргана	кг		4500
Аньс	кг		7000
5.2. Хэрэглээний мод			
Түлээний мод	м3		

Тайлбар: Үнийг Сүхбаатар хотын ханшаар авсан болно.

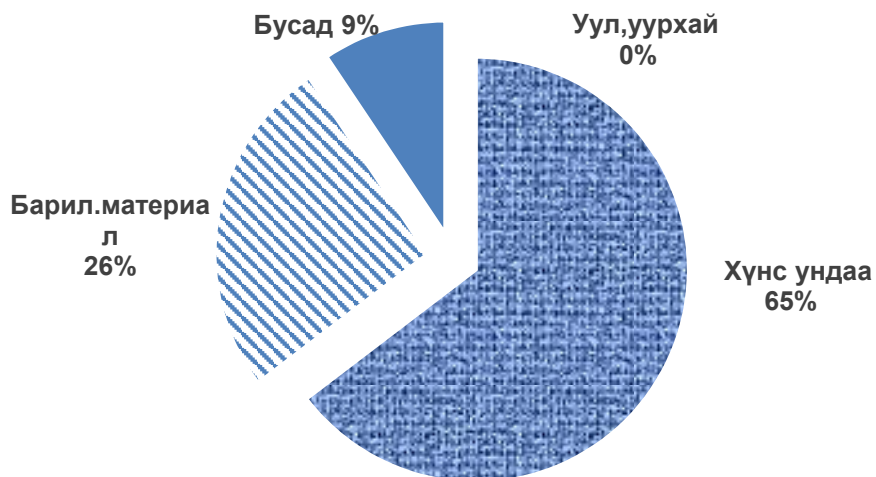

3.2 АЖ ҮЙЛДВЭР

3.2.1 АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮН ҮЙЛДВЭРЛЭЛТ, салбараар эхний 4-р сарын байдлаар, сая.төг

Салбараар	2014-IV	2015-IV	2016-IV	2017-IV	Нийт дүнд эзлэх хувь				<u>2017-IV</u> <u>2016-IV</u>
					2014	2015	2016	2017	
Бүгд	80200.4	76077.7	51696.5	37145.6	100.0	100.0	100.0	100.0	71.9
Үүнээс:									
Уул,уурхай	56658.8	39639.1	19740	0.7	70.6	52.1	38.2	0.002	0.004
Үүнээс:									
Алт	39208.3	14006.1	2460.1	0.7	69.2	35.3	12.5	0.002	0.03
Төмрийн хүдэр	15954.2	25633	17279.9		28.2	64.7	87.5		
Хүнс ундаа	15011.7	25523.1	22843.9	24012.5	18.7	33.5	44.2	64.6	105.1
Барил.материал	6138.3	8093.3	6267.1	9642.1	7.7	10.6	12.1	26.0	153.9
Үүнээс:									
Цемент	2544.3	4460.7	3078.6	5873.5	41.4	55.1	49.1	15.8	190.8
Бусад	2391.6	2822.2	2845.5	3491.0	3	3.7	5.5	9.4	112.3

АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮН ҮЙЛДВЭРЛЭЛТ /салбараар/

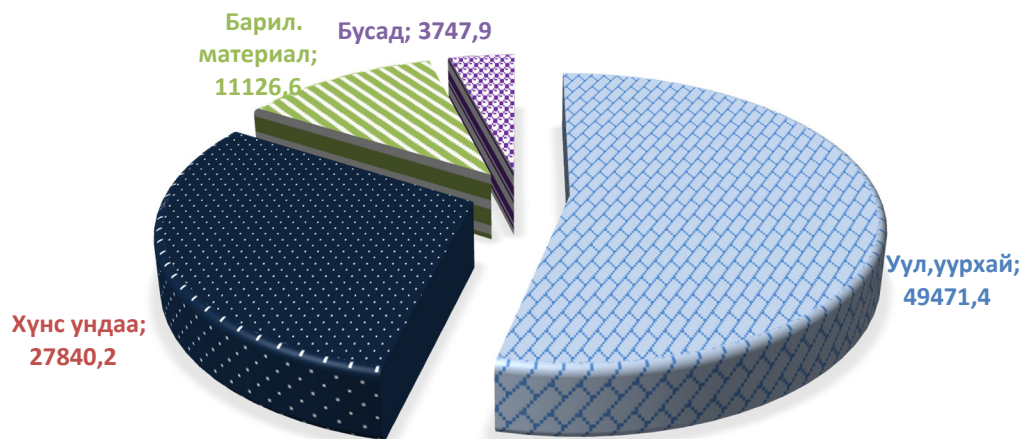

3.2.2 АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮН БОРЛУУЛАЛТ, салбараар, эхний 4-р сарын байдлаар, сая.төг

Салбараар	2014-IV	2015-IV	2016-IV	2017-IV	Нийт дүнд эзлэх хувь				<u>2017-IV</u> <u>2016-IV</u>
					2014	2015	2016	2017	
Бүгд	65486.6	70905.8	77438.9	92186.2	100.0	100.0	100.0	100.0	119.0
Үүнээс:									
Уул,уурхай	48933.2	44907.6	54704.5	49471.4	84.7	63.3	70.6	53.7	90.4
Үүнээс:									
Алт	39208.3	17914.1	4670.1	0.7	80.1	39.9	8.5	0.001	0.016
Нүүрс	2604.9	1360.5	35.7	686.9	5.3	3	0.1		19.2*
Төмрийн хүдэр	7120	25633	49998.7	48783.8	14.6	57.1	91.4	52.9	97.6
Хүнс ундаа	8844	14331.6	13350.2	27840.2	8.2	20.2	17.2	30.2	2.0*
Барил. материал	5217.1	8689.8	6538.7	11126.6	4.8	12.3	8.4	12.1	170.2
Үүнээс:									
Цемент	2544.3	4460.7	3078.6	4615.3	48.8	51.3	47.1	5.0	149.9
Бусад	2492.3	2976.8	2845.5	3747.9	2.3	4.2	3.7	4.1	131.7

Аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүн борлуулалт /салбараар, сая.төг /

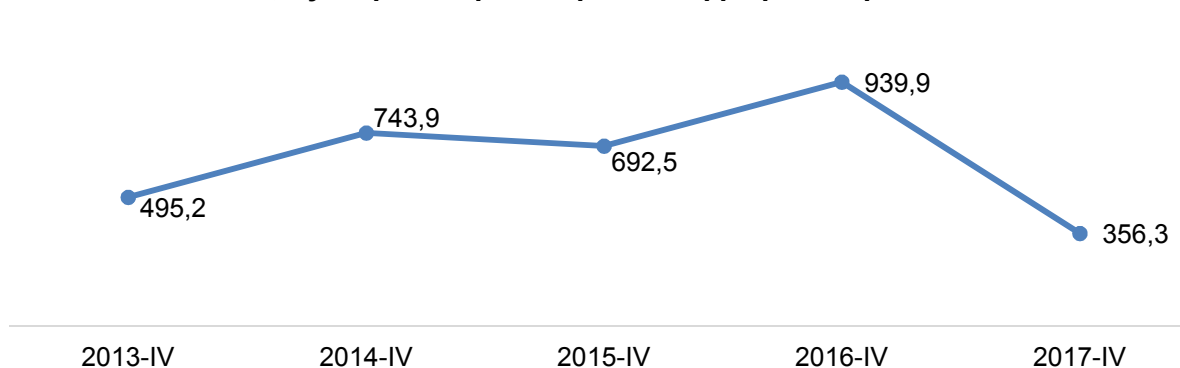
3.2.3 АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН ГОЛ НЭРИЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮН ҮЙЛДВЭРЛЭЛТ, эхний 4-р сарын байдлаар

Бүтээгдэхүүн	Х / н	2014-IV	2015-IV	2016-IV	2017-IV			<u>2017-IV</u> <u>2016-IV</u>
					Компан и	ЖДҮ	Дүн	
Нарийн боов	тн	39.6	41.3	61.0		64.0	64.0	104.9
Талх	тн	252.7	266.6	287.2		100.6	100.6	35.0
Алт	кг	590.5	222	35.7	34.3		34.3	96.1
Архи	мян.л	1496.9	2474.9	2089.1	2171.9		2171.9	104.0
Спирт	мян.л	789.6	1212.4	1205.7	1111.4		1111.4	92.2
Зүсмэл	м3	4760.2	4322.5	2832	3233.3		3233.3	114.2
Цемент	тн	17100	56200	30.9	51.7		51.7	190*
Шохой	тн	11071.2	9840.9	7323.1	17236.1		17236.1	2.3*
Дулаан	мгк	81.6	80.5	78.7	117.2		117.2	148.9
Хэрчсэн гурил	мян.ш	70.2	80.7	97.6		10.5	10.5	10.8
Төмрийн хүдэр	мян.тн	112.1	270.5	373.8				

3.2.4 ЖИЖИГ, ДУНД ҮЙЛДВЭРИЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮН ҮЙЛДВЭРЛЭЛТ

Төрөл	Х/н	Үний дүн
Нарийн боов	тн	64
Бялуу	тн	2.4
Хэвийн боов	тн	1
Талх	тн	100.6
Хэрчсэн гурил	тн	10.5
Ногоон цай /3-кг-с ихгүй савласан	кг	118.6
Банш, бууз, хуушуур	тн	8.3
Ажлын хувцас	ш	175

Жижиг, дунд үйлдвэрийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлт сая.төг

3. БУСАД

3.1 МЭРГЭЖЛИЙН ХЯНАЛТЫН ГАЗРААС ХИЙСЭН ХЯНАЛТ ШАЛГАЛТ, эхний 4-р сарын байдлаар

Үзүүлэлт	Шалгалт		Хяналт		Зөрчил		Нөхөн төлбөр		Торгууль шийтгэвэр	
	Шалгалтанд хамрагдсан хуулийн этгээд	Шалгалтанд хамрагдсан иргэн	Хяналтанд хамрагдсан хуулийн этгээд	Хяналтанд хамрагдсан иргэн	илрүүлсэн зөрчил	арилгуулсан зөрчил	Тогтоосон /мян.төг/	Барагдуулсан/мян.төг/	Тогтоосон /мян.төг/	Барагдуулсан/мян.төг/
Нийт	105	237	214	1243	235			445	373.0	
Хүнсний чанар, стандартын хяналт	10	10			42	18				
Мал үржлийн хяналт			18	21	26	20		50.0	50.0	
Мал эмнэлгийн хяналт			2	8	14	12				
Ургамал хамгаалал, хорио цээрийн хяналтын			70	5						
Таримал ургамлын үрийн хяналт	11	4	6		73	47		3120.0	3120.0	
Байгаль орчны хяналт	6	1			4			818.0	434.0	
Газар, геодези, зураг зүйн хяналт	2	6	1	3	2	2				
Геологи, уул уурхайн хяналт	9	28	9		29	6				
Эмчилгээний чанарын хяналт	27	41	61	26	183	54		240.0	240.0	
Эрүүл ахуй, халдвар хамгааллын хяналт	5	6			11	4				
Эм, биобэлдмэлийн хяналт	1				4					
Хөдөлмөрийн хяналт	7				11	7				
Хөдөлмөрийн эрүүл ахцйн хяналт	1				8					
Нийгмийн хамгааллын хяналт	5				10					
Барилгын техникийн хяналт										
Авто замын хяналт	9	5	7		36					
Эрчим хүчний хяналт										
Тээвэр (авто, усан) -ийн хяналт										
/Өргөх механизм, Хот байгуулалт/	2				18	9				
Харилцаа холбооны хяналт	5		8		37	15		20.0	20.0	
Хэмжил зүйн хяналт	12									
Боловсролын хяналт										
Соёлын хяналт										
Цөмийн болон цацрагийн хяналт	217	239	407	63	717	294	0.0	0.0	4968.0	4584.0

Эх үүсвэр: Аймгийн Мэргэжлийн хяналтын газар

3.2 ОНЦГОЙ БАЙДЛЫН ГАЗАР, эхний 4-р сарын байдлаар

Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	2016 - IV	2017 - IV
Үзлэг шалгалт:			
Объект	тоо	259	276
Айл өрх	тоо	787	1593
Илрүүлсэн зөрчил	тоо	921	766
Арилгуулсан зөрчил	тоо	206	148
Гарсан гал:			
Объектод	тоо	40	37
Ой, хээр	тоо		
Учирсан хохирол	сая.төг	108.4	283.9
Торгууль	сая.төг		
Аварсан:			
Эд хөрөнгө	сая.төг	504.5	612.8
Барилга, байшин	тоо	9	13
Машин, техник	тоо	2	
Захиргааны арга хэмжээ			
Аж ахуйн нэгж, байгууллага	тоо		3
Албан тушаалтан	тоо		
Иргэн	тоо	576	290
Сурталчилгаа			
Орон нутгийн хэвлэл мэдээллийн хэрэгслээр	тоо	14	17
Аж ахуйн нэгж, байгууллагуудад лекц яриа	тоо	16	37
Усны осол:			
Аварсан хүн	тоо		
Нуранга:			
Аварсан хүн	тоо		
Заавал биелүүлэх албан шаардлага	тоо	123	118
Мэдэгдэл	тоо	129	192
Гал унтраах анги дуудлагаар гарсан	тоо	30	36
Гал дээр ажиллаж унтраасан	тоо	21	30
Гал түймэр гарсан тухай акт	тоо	17	17
Танилцуулга, дүгнэлт	тоо	12	5
Ажиллагаа зогсоох тогтоол	тоо	4	1
Өөрөө унтраасан	тоо	5	6
Зөрчлийн тэмдэглэл	тоо	8	9
Мэдээллээр ирсэн	тоо	10	1

Эх үүсвэр: Аймгийн Онцгой байдлын газар

3.3 ГАЗРААС БУСАД ҮЛ ХӨДЛӨХ ХӨРӨНГИЙН ӨМЧЛӨХ ЭРХИЙН УЛСЫН БҮРТГЭЛИЙН МЭДЭЭ, эхний 4-р сарын байдлаар

Үзүүлэлт	Тоо хэмжээ
Хүлээн авсан мэдүүлгийн тоо	1319
Төрөөс хувьчилсан орон сууцны баталгаажуулалт	4
ҮХЭХӨЭ-н анхны бүртгэл, баталгаажуулалт	47
Нийт бүртгэсэн гэрээ	907
Эрхийн улсын бүртгэлд өөрчлөлт, залруулга хийх	12
Өмчлөгчийн хүсэлтээр болон гэрээ хэлцлээр бүртгэл салгаснаар шинэ бүртгэл үүсгэх	
Гэмтээсэн гэрчилгээ шинээр олгох	
Шүүхийн шийдвэрээр өмчлөгч өөрчлөгдөх	
Өмчлөгчийн хүсэлтээр бүртгэлд өөрчлөлт оруулах	1
Лавлагаа, хуулбар	353
Нийт бичигдсэн гэрчилгээ	137
Тэмдэгтийн хураамжийн нийт дүн	43
ҮХЭХӨЭ-ээ худалдсанаас оруулсан татварын орлого	37

Эх үүсвэр: Оюуны өмч, Улсын бүртгэлийн газар

3.4 ГАЗАР ӨМЧЛӨХ ЭРХИЙН УЛСЫН БҮРТГЭЛИЙН МЭДЭЭ, эхний 4-р сарын байдлаар

Үзүүлэлт	Тоо хэмжээ
Хүлээн авсан мэдүүлгийн тоо	962
Төрөөс хувьчилсан газрын өмчлөх эрхийн анхны баталгаажуулалт	167
Төрөөс худалдаж авсан газрын өмчлөх эрхийн анхны баталгаажуулалт	1
Газрыг эзэмших, ашиглах эрхийн анхны бүртгэл	168
Нийт бүртгэсэн гэрээ	572
Эрхийн улсын бүртгэлд өөрчлөлт залруулга хийх	16
Үрэгдүүлсэн гэрчилгээ шинээр олгох	2
Гэмтээсэн гэрчилгээ шинээр олгох	
Шүүхийн шийдвэрээр өмчлөгч өөрчлөгдөх	
Өмчлөгчийн хүсэлтээр болон гэрээ хэлцлээр бүртгэл салгаснаар шинэ бүртгэл үүсгэх	4
Лавлагаа, хуулбар	206
Нийт бичигдсэн гэрчилгээ бүгд	247
Үйлчилгээний хураамжийн нийт дүн	794
ГӨЗ-ээ худалдсанаас оруулсан татварын орлого	30

Эх үүсвэр: Оюуны өмч, Улсын бүртгэлийн газар

3.5 ГАЗАР ЭЗЭМШИХ ЭРХ БАРЬЦААЛСАН, ЧӨЛӨӨЛСӨН БАЙДАЛ, эхний 4-р сарын байдлаар

Сумын нэр	Иргэний газар эзэмших эрх		Аж ахуйн нэгжийн газар эзэмших эрх	
	Барьцаалсан	Чөлөөлсөн	Барьцаалсан	Чөлөөлсөн
Алтанбулаг				
Баруунбүрэн	7	7		
Баянгол	2	2	10	10
Ерөө	21	21	8	8
Жавхлант			7	
Зүүнбүрэн				
Мандал	8		26	
Орхон				
Орхонтуул				
Сайхан				
Сант				
Сүхбаатар	15			
Түшиг				
Хушаат				
Хүдэр				
Цагааннуур	3		4	
Шаамар	2			
58	30	55	18	

Эх үүсвэр: Газрын харилцаа, барилга хот байгуулалтын газар

4.11 СЭЛЭНГЭ АЙМГИЙН ГАЗАР ӨМЧЛӨГЧ ИРГЭДИЙН МЭДЭЭ, эхний 4-р сарын байдлаар

Сумын нэр	Газар өмчлөх тухай өргөдөл гаргасан нийт	үүнээс			Засаг даргын захирамжаар газар өмчлүүлэхээр	үүнээс				Өмчлүүлсэн газрын хэмжээ /га/-аар	үүнээс			Бусад
		Одоо эзэмшиж, ашиглаж байгаа	Шинээр газар өмчилж авахыг хүссэн иргэдийн тоо	Бусад		Одоо эзэмшиж, ашиглаж байгаа хашааныхаа газрыг өмчилсэн иргэдийн тоо	Шинээр газар өмчилж авсан иргэдийн тоо	Аж ахуйн зориулалтаар газар өмчилсэн	Бусад		Одоо эзэмшиж, ашиглаж байгаа хашааны газрын хэмжээ	Шинээр өмчилсөн газрын хэмжээ /га-гаар/	Аж ахуйн зориулалтаар өмчилсөн газрын хэмжээ /га-гаар/	
Алтанбулаг	3	3		1	7	3	3	1	1	0.95	0.65	0.16		0.14
Баруунбүрэн					6		6			0.74		0.74		
Баянгол														
Ерөө	3		3		3		3			0.6		0.6		
Жавхлант														
Зүүнбүрэн														
Мандал	25	5	20		150	10	140			23.8	2.36	21.44		
Орхон														
Орхонтуул														
Сайхан	10		10		10		10			0.7		0.7		
Сант														
Сүхбаатар					12	12				1.01	1.01			
Түшиг					4		4			0.8		0.8		
Хушаат														
Хүдэр														
Цагааннуур														
Шаамар					4		4			0.28		0.28		
Аймгийн дүн	41	8	33	1	196	25	170	1	1	28.88	4.02	24.72	0.14	0.14

4.12 ТҮҮВЭР СУДАЛГАА

Үзүүлэлт сар	Өрхийн нийгэм эдийн засгийн судалгаа		Ажиллах хүчний судалгаа		Ардчилсан засаглал		Дүн	
	Хамрагдсан өрхийн тоо	Олгосон судалгааны урамшуулал	Хамрагдсан өрхийн тоо	Олгосон судалгааны урамшуулал	Хамрагдсан өрхийн тоо	Олгосон судалгааны урамшуулал	Хамрагдсан өрхийн тоо	Олгосон судалгааны урамшуулал
Дүн	136	374000	156	348000	0	0	292	722000
1	34	68000	48	96000			82	164000
2	34	68000	36	72000			70	140000
3	34	68000	36	72000			70	140000
4	34	170000	36	108000			70	278000